

გამოცემა ქართველთა ამხანაგობისა № 30.

ქ 29824
2

სიზრქნე

გ ა ლ ა ვ ა რ ი ს ი

ე. თაყაიშვილის რედაქტორებათ

ტ ფ ი ლ ის ი

სტამბა წიხ.ნძვ.კათ.ამხანაგობისაქთი.გრუზ.ნსა.ტ.ბა, II-მერ.ქი

1895

გამოცემა ქართულთა ამხანაგობისა № 30.

სიბრძნე
გ ა ლ ა ვ ა რ ი ს ი

ე. თაყაიშვილის რედაქტორობით

ტფილისი

საბჭოთა წიგნების გამომცემლობის გამომცემი

1895

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 25 Юня 1893 года.

ს ი ბ რ მ ნ ე ბ ა ლ ა მ ა რ ი ს ი

გვითხრობდა ჩუენ ძამა ისაკ, მე სოფრონ ზალე-
სტინელისა, და ანს წაგნა ესე სიბრძნე ბალაგა-
რისა, რომელი აყოფებოდა უდაბნოთა მოგარათა
თანა. გუაგურთხენ ძამაჲ!¹

მივიწიე ოდესმე იოპედ და მუნ ვპოე წიგნი ესე
ჰინდოთა საწიგნესა, რომელსა შინა სწერიან საქმენი
ამის სოფლისანი ფრიად სარგებელნი სულისანი.

იყო ვინმე მეფე ქუეყანასა ჰინდოეთისასა, აღ-
გილსა, რომელსა ჰრქვან ბოლატ, და სახელი მისი
იაბენეს.² იყო იგი წარმართ კერპთ მსახური; ხოლო
კაცი იგი იყო³ მშვიდი და მდაბალი, და ფრიად მო-
წყალე გლახაკთა; და არა ესვა მას შვილი, და მწყუ-
ხარე იყო იგი უშვილოებისათჳს, რამეთუ ფრიად მდი-
დარი იყო იგი, და სწადოდა, რათამცა დაუტევა მკვ-
დრი მონაგებთა ზედა. ამისათჳსცა ვედრებოდა ღმერთ-
თა მათ მისთა, რათა მიანიჭოს მას შვილიერობა; ხო-
ლო იგინი ვერა რას შემძლებელ იყუნეს კეთილისა
ყოფად მისდა, ამისათჳსცა ცუდ იქმნებოდა ვედრება
მათი; გარნა ღმერთსა, რომელსა ყოველთა კაც-
თა ჰნებაეს ცხოვრება, მოწყალებისა მისთჳს, რო-

მელ ჰყოფდა გლახაკთა ზედა, მიანიჭა მას შვილი კეთილი და სამღთო, და აღიესო სიხარულითა დიდითა, და უწოდა სახელი მისი იოდასაჲ, და თქუა: „ესე მიყუეს ღმერთთა ჩემთა“, და უმეტეს აღიდნა იგინი; და შეკრიბა სიმრავლე ვარსკვლავთ მრიცხველთა, და ფილასოფოსთა, და მემარგეთა,⁴ რათა აუწყონ, თუ რა წინა უც ძესა მისსა.⁵ ხოლო მათ ყოველთა თქუეს ერთბამად, ვითარმედ მიიწვევის ყრმა ეგე დიდებასა მეფობისასა, რომელ არა სადა ვინ მიწვეულ არს ქუეყანასა ამას ჰინდოეთისასასა. ხოლო იყო მათ შორის კაცი ერთი, მეცნიერი სიბრძნესა, უფროს ყოველთა, და ჰრქუამეფესა: „მე ესრეთ ვგონებ, მეფეო, დიდებასა, რომელსა მიიწვევის ყრმა ესე, არა არს ამის სოფლისა, არამედ ესრეთ ვჰგონებ, ვითარმედ დიდი წინამძღვარი იყოს გზასა⁶ ქეშმარიტებისასა. ხოლო ვითარცა ესმნეს მეფესა სიტყუანი ესე, აღიესო მწუხარებითა, და მაშინ ბრძანა მონათა მათ ქრისტესთა განხმამა ქუეყანისაგან მისისა, და ქადაგი წარავლინა კმოზად ესრეთ: „ამას იტყვის აბენეს მეფე, უკეთუ ვინ ჰპოოს ქრისტიანეთაგანნი შემდგომად სამისა დღისა, ძვირ ძვირითა ტანჯვითა მოსრნენ ყოველნი“. ხოლო დღესა ერთსა განვიდოდა მეფე მოხილვად გარეგან ქალაქისა, და იხილნა ორნი კაცნი, ლუთის მსახურნი, განმავალნი ქალაქით, და ჰრქუა მათ: „ვინა კადნიერ იქმნენით არა განსულად ქუეყნით ჩემით, ანუ არა გესმა, ვითარ კმოზდა ქადაგი ჩემი?“

და ჰრქუეს მათ: „აჰა ესერა განსლვად ვალთ“.
და ჰრქუა მათ: „რამან დაგაყენათ აქამომდე?“ და
ჰრქუეს მათ: „უპუოვარებამან საგძლისამან“.

ჰრქუა მათ მეფემან: „რომელთა ეშინის სიკუ-
დილისაგან, არლარა დროებს საგძლისათჳს“.

და ჰრქუეს მათ: „უკეთუმცა გვეშინოდა, შემცა-
გუესწრაფა განსლვისა, რამეთუ სიკვდილისა მიერ
ვანსუენებასა მოველით“.

და ჰრქუა მეფემან: „და ვითარ იტყვთ მაგას?
და აწ შიშისაგან ჩემისა განხვალთ ქუეყნით ჩემით,
ამას არა შიშისათჳს სიკუდილისა იქმთა?“

და ჰრქუეს: „ჩუენ არა შიშისათჳს სიკუდილისა
ვიქმთ განსვლასა ქუეყნით შენით, არამედ რათა არა
შემწე გექმნეთ სიბოროტესა შენსა, და მიზეზ გე-
ქმნეთ უღთოებისა, ხოლო შიში შენი არაოდეს მო-
სრულა გულთა ჩუენთა“.

ხოლო იგინი განუტევენა და ბრძანება დადვა,
რათა რაოდენნი ჰპოვნენ ქრისტიანენი, ყოველნი ცე-
ცხლითა დაწვან.

ხოლო მეფესა აბენესს ესუა კაცი ერთი სახე-
ლით ბალავარ, და იყო იგი ლუთის მსახურ და მორ-
წმუნე, და მოსავი ქრისტესი, და უყუარდა ფრიად
მეფესა, რამეთუ იყო იგი გონიერ და ფრთხილ და
მწერალ კეთილ, და უწარჩინებულ ყოველთა იყო
წინაშე მეფისა, და არა იცოდა მეფემან აბენესს, თუ
მონა არს იგი ქრისტესი, და ყოველთა წარჩინებულთა
მისთაგან უმეტეს პატივისცემდა.

ამან ბალავარ ოდესმე იხილა მიმავალმან გზასა ზედა კაცი მდებარე, რომელი მკეცისა მიერ ვნებულ იყო და ასოთაგან ფერკთა და კელისა დაკლებულ იყო,⁸ და ტიროდა კაცი იგი, და ჰკითხა მას ბალავარ: „რად ესრეთ ხარ, კაცო, და სტირ?“

ჰრქუა მას კაცმან მან ყოველივე⁹ და „მე ესე მოგახსენო: მე ვარ კაცი სიტყუის მკერავი¹⁰ და მკეცვისაგან შექმულ ვიქმენ, და დაკლებულ ასოთაგან და აწ, უკეთუ ვინმე მიღვაწოს, საკმარ მისსა ვიყო დღესა ჭირისასა;“ ხოლო მან სიტყუანი არად შერაძენა, გარნა შეეწყალა და უბრძანა მონათა, რათა აღსვან ჰუნესა და მიიყუანონ მის თანა სახედ თვსად,¹¹ და¹² უბრძანა სახლის მოძღვარსა, რათა კეთილად იღუწიდეს მისთვის და ნუგეშინისცემდეს.

ხოლო ბალავარს შეემტვერნეს¹³ კაცნი იგი კერბთ მსახურნი, რამეთუ შურდათ მისთვის პატივი იგი მეფისა, რომელ წინა უყოფდა მას, და მივიდეს და ჰრქუეს მეფესა: „ჭი, მეფეო, კაცისა მის, რომლისა დაგიც სასოება, არა არს სჯულისა შენისა: რამეთუ უკეთუ ჰპოოს კაცთა მათგანი ქრისტიანეთა, მოწლედ მოიკითხავს, და აწ ჰნებავს განდგომილება შენი და დაპყრობად მეფობისა შენისა, და რომელნიცა პოვის განდრეკილნი მეფობისაგან თქუენისა, მოსწრაფებით ჰყუარობს მათ და პატივისა წინა უყოფს“.

და ჰრქუა მათ მეფემან: „უკეთუ არა იყოს ეგევითარცა სთქუთ, ბოროტი წინა გიცთ“.¹⁴

და მოუწოდა მეფემან კაცსა მას ლუთისასა და

იწყა გამოცდად მისსა, და ჰრქუა: „შენ უწყი, ვითარ შეყოფილ არს გონება ჩემი სოფელსა ამას შინა და ვითარ აღვასრულენ დღენი ჩემნი, მხედავ, რამეთუ ცუდად ვშურები და მეშინის,¹⁵ ნუ უკუე მოიწიოს აღსასრული და მე ცარიელი ვიპოო, აწ უკუე მნებაეს, რათა ამიერთგან შევეერთო მონათა მათ ლუთისათა, და ვიღვაწო საუკუნოსა მისთვის ცხოვრებისა; აწ შენ რასა იტყვ, ერთგულო და თანა მზრახველო ჩემო?“

და ვითარცა ესმა ესე კაცსა მას ლუთისასა, აღძრა გონება მისი და ცრემლეოდა, და ჰრქუა მას: „ცხოვნი, მეფეო, უკუნისამდე, რამეთუ წარმავალისა წილ აღვირჩევიეს წარუალი და უმჯობესი, რამეთუ არა რა არს სოფლისა ამის დიდება, რამეთუ ვითარცა აჩრდილი წარვალს და ვითარცა კუამლი განქარდების, აწ წარმართე გულის სიტყუა შენი, რამეთუ კეთილ არს, რათა წარმავალისა ამის დატევებითა წარუალი იგი სოფელი¹⁶ მოიყიდო.“ და დამძიმდეს სიტყუანი ესე წინაშე მეფისა, და აღივსო მანკიერებითა მისთვის და არა გამოუტხადა მას.

მაშინ გულისკმა ყო ზალაყარ, რამეთუ საცთური დაგებულ არს მისთვის და არა უწყოდა, თუ ვინა არს საცთური იგი და შესჭირდა ფრიად, და დაადგრა ღამესა მას უძილად, და მოეკსენა კაცი იგი სიტყვს მკერავი,¹⁷ მოუწოდა და ჰრქუა მას: „შენ მეტყოდე, ვითარმედ განჰკურნებ სიტყვთა წყლულსა“.

და ჰრქუა მას კაცმან მან: „და არსცა ვგრე, ნუ უკუე გიკმს რამე აწ“.

ხოლო მან ჰრქუა: „ესოდენთა ჟამთა ვმონე მეფესა და არა სადა ვიხილე მკსინვარება მისი ჩემდამო, რამეთუ ერთგულებით ვილოდე წინაშე მისსა, ხოლო დღეს ვიხილე იგი ჩემდამო და ვჰგონებ, რამეთუ არა არს მშვიდობა მის თანა“¹⁸.

და ჰრქუა ვნებულმან მან: „და რა მიზეზი იყო შორის შენსა მისსა?“ ხოლო მან ჰრქუა: „არა რა უწყი სხუა, რამეთუ სიტყუა ერთი მრქუა და მე ვაწვიე უმჯობესსა, და ვჰგონებ, რომელ განმცადა სიტყუთა და ყოველი წარმოუთხარ“.

და ჰრქუა ვნებულმან მან: „მე განვჰკურნე სიტყუანი ესე შეწვევითა ქრისტესითა და ძალითა ჯუარისათა, ესე უწყოდე, რამეთუ ბოროტი იჰვი აქუს მეფესა შენდამი, რამეთუ ზაკვთ ზრაზავს შენთვს და გონებს შენ მიერ დაპყრობასა მეფობისა მისისასა; აწ აღდგე ხვალე და დაიკუპცე თმა თავისა შენისა, და განიძვარცე სამოსელი ეგე შენი, და შეიმოსე ძაძისა, და ეგრეთ შევედ წინაშე მეფისა, და, უკეთუ გკითხოს, თუ რა არს ესე, არქუ მას: „რაისათვისცა შენ მე მიწოდე,“ მე ესერა განმზადებულვარ, რამეთუ არა მნებავს თვნიერ შენსა ცხოვრება, რამეთუ მიზიარე კეთილთა ამათ სამეფოთა შენისათა, აწ თანა მაც, რათა გეზიარო ჰირთაცა შინა ამის სოფლისათა, და ვითარცა ვინა“¹⁹ უკუე შენ მიერ ვიტანჯოცა შენთანა და რათა შენთანავე დირს ვიქმნე საუკუნოდ“.

და ყო კაცმან მან, ვითარცა ასწავა მას ვნებულ-
მან, და აღმოვიდა იქვი გულისაგან მეფისა, და გან-
ბოროტნა შემასმენელთა მათთვის ბალავარისთა, და
ბალავარ იშვებდა სიხარულითა, და კულად მოეგო
თმა თავისა თვისისა; და კულად შეუკდა შური მთა-
ვართა მათ ბალავარისათვს, და ჰრქუეს მეფესა: „მე-
ფეო, თუ განიხილო ყელი²¹ ბალავარისა, იხილო მის
თანა ჯუარი, რომელსა თაყუანისცემს იგი, და ღმერთ-
ნი ჩუენნი საბასრობელ არიან მის წინაშე“. ხოლო
მეფე პგონებდა, თუ ტყვლსა იტყვან მისთვის, და მი-
ჰყო კელი, და იხილა ჯუარი ოქროსა მკერდსა ზე-
და მისსა, და ჰრქუა: „რა არს, ბალავარ, ცთომილე-
ბა შენი?“

ხოლო ბალავარ ჰრქუა: „ჴი, მეფეო, არა ვარ მე
ცთომილ, რამეთუ სიყრმით ჩემითგან ვმონებ ქრის-
ტესა და თაყუანისცემ ჯვარსა, რომელსა ზედა კელ-
ნი განიპყრნა კსნისათვს ჩუენისა; ხოლო მსახურება
შენი არა რა ოდეს დამიკლია, და აწ, ვინათაგან
განცხადნეს სახელი ქრისტეს ღუთისა ჩემზედა, მე
არლარა უარ ვყო ღუთაება მისი, უკეთუ კორცნი
ჩემნი დასჰრნე, გინა ცეცხლითა დასწუნე, გარნა
სულსა ჩემსა კელთა მისთა შევევდრებ“.

ჰრქუა მას მეფემან: „ნუ ეგრეთ იტყვ, საყუა-
რელო ჩემო ბალავარ, რამეთუ კაცი ხარ დიდებუ-
ლი და უპირატესი წინაშე ჩემსა, და უკეთუ თაყუა-
ნისცე ღმერთთა ჩემთა, მოგცნე შენ სხვანთა ქა-
ლაქნი, და საჰურკლენი ჩემნი შენ ზედა დავაცა-

რიელნე, რამეთუ ფრიად საყუარელ ხარ წინაშე ჩემსა, და, უკეთუ ესე არა ჰყო, სატანჯველითა სასტიკითა განვლივნე კორცნი შენნი და არლარა მოვიხსენო სიყუარული შენი“.

მაშინ განიქნა სარტყელი ოქროსა კაცმან მან ლუთისამან შემკული თვალებითა პატიოსნითა და დაღვა წინაშე მეფისა და თქუა: „უკვე თუ დამარქუა“²² თავსა ჩემსა გვრგვნი მეფობისა შენისა, პატივისა მის-თვს ვერ შეარყო ქრისტეს მიმართ სარწმუნოება ჩემი, და უკეთუ ტანჯვითა განლივნე კორცნი ჩემნი, ვერავე შემადრწუნო, რამეთუ ზეცისა კეთილნი უზესთავს არიან, ვიდრე ქუეყნიერთა, რომელთა შინა ვიშვებთ სამარადისოდ, და ჯოჯოხეთისა სატანჯველნი უმწარეს, რომელსა შინა დასჯად არიან წინა-აღმდგომნი ლუთისანი და უარის მყოფელნი; ხოლო მე, მეფეო, მზა ვარ ტანჯვად, და შენ ნუ სდროებ, რათა ადრე წარვიდე წინაშე მეუფისა ჩემისა, რათა განვისვენო მუნ უკუნისამდე“.

ხოლო სიტყუათა ამათ ზედა მეფე ლმობიერ იქმნა და ჰრქუა: „წოიძე, საყვარელო ბალავარ, ვითარ წარმიკუეთე სასოება და ურჩ ექმენ ბრძანებასა ჩემსა! აწ წარვედ ქუეყნისაგან ჩემისა და ნუმცა მესმის ამბავი შენი ყურთა ჩემთა და, უკეთუ გპოვოლა, უბრალომცა ვარ სისხლისაგან შენისა“.

ხოლო მან კაცმან ლუთისამან დაუტევა²³ დიდება ესე წარმავალი და მძოვართა თანა წარვიდა მონებად იესოს ქრისტეს, ლუთისა ჩვენისა.

ხოლო მეფემან ძესა თვსსა აღუშენა ქალაქი და²⁴ მუნ შინა ყოფა ძესა მისსა და უბრძანა, რათა ბერი კაცი არა უტეონ მას შინა ყოფად, და მისცნა მონანი სარწმუნონი, რათა მსახურებდენ ძესა მისსა, და მისცა ზანდარ²⁵ მზრდელად, და ამცნო მას, და ჰრქუა, რათა ბერი კაცი, გინა სნეული, არა უჩვენოს, და არცა სიკუდილი უკსენოს, რამეთუ სწადოდა აღზრდა მისი სიხარულით და შვებით, რათა არა რა შეჭირვებით შეემთხვიოს რა, გინა სიბერისათვის, გინა უძღლურებისა, გინა თუ სიკუდილისათვის.

და ვითარცა აღიზარდა ყრმა იგი კეთილითა სიკბაბუკითა, სისრულესა შინა ჰასაკისასა იწურაფდა მამა მისი, რათა არა რა დააკლდეს წურთილობა სიბრძნისა, რომელნი ჯერ არიან მეფეთათვის.

ხოლო ყრმა იგი ფრიად მიმღებელ იყო სიბრძნისა და შემწყნარებელ სწავლულობისა, და გამომეძიებელ ყოველთა სიტყუათა გონიერებისათა. ხოლო მეფე განკვრებულ იქმნა საქმესა ზედა მის ყრმისასასა და სიტყუათა მათთვის, რომელ თქუა ვარსკვლავთ-მრიცხველმან, და არავის შეუტეობდა შემაეალსა მისდა²⁶ ხოლო იგი ზედასა ზედა მივიდის, რამეთუ უყუარდა, და არავის შეუტეობდა, და არცა მას განუტეობდა განსლოვად ქალაქისაგან, და იწყო ურვად, და გულის ზრახვად ამის ჯერისათვის და მერმე თქუა: „მამა ჩემი უფროს ჩემსა არს და იცის უმჯობესი ჩემთვის“.

და ვითარცა მიიწია სიბრძნესა სისრულისასა,²⁷

ჰრქუა ყრმამან: „უწყოდე, მეფეო, საქმითა ამით, რომელ გიყოფია ჩემდა, ყოველნი საშვებელნი ჩემნი სიმწარედ გარდაგიქცევინ, რამეთუ სული ჩემი სურველ არს განსლვად ვარეგან კართა ქალაქისათა; ხოლო აწ გვედრები, რათა განმიტეო და ვიხილო ქუეყანა, და არა სადა გარდავკდე მცნებათა შენთა“.

ესე რა ესმა, შეიწრდა გული მეფისა და თქუა გულსა თვსსა: „უკეთუ დავაყენო ნება მისი, განმრავლდენ ურენი მისნი, და განუწირო ყოველი საშვებელი მისი“, და ჰრქუა: „შვილო, უკეთუ გნებავს რა, დღეს აღსჯედ¹¹ საკედარსა ზედა და განვედ კაცთა თანა, და იყავნ ნებისაებრ შენისა“. და ამცნო მეფემან, რომელნი განჰყუებოდეს ყრმასა მას, რათა წინა უვიდოდენ, და, უკეთუ ჰპოებდენ კაცთა ბერთა, გინა სნეულებით შეპყრობილთა, გზისაგან კიდე განიყუანებოდენ, რათა არა იხილნეს საქმენი კაცთანი და შესჭირდეს რამე საწუთოთა ამათგანი; ხოლო იგინი ესრეთ ჰყოფდეს.

ხოლო დღესა ერთსა ვილოდა რა ყრმა იგი, იხილნა ორნი კაცნი: ერთი გონჯი და ერთი მწუხარე, რომელი სხუასა მიჰყუანდა, და ზარგანკდილ იქმნა, და ჰკითხვიდა მათთვის, და ჰრქუეს: „ესე კაცნი არიან და ვნება შეემთხვევია, ვითარცა სხვათა კაცთაცა შეემთხვევის“.

და ჰრქუა: „ესე ყოველთა კაცთა შეემთხვევისა?“

ხოლო მათ ჰრქუეს: „არა, არამედ ზოგთა, რა-

მეთუ რომელთამე შეემთხვევის და რომელნიმე დაუშობიან“.

მაშინ განჰკრთა გონებით, და იქცა დამძიმებული და კულადა, ოდეს განვიდა, და მოყუასნი იგი, წინა-მავალნი უდებ იქმნეს, და იყო გზასა მასა ზედა ბერი კაცი მდებარე მოუძღურებული, რომლისა თმა სპეტაკ იყო, ვითარმცა მატყლი, და პირსა მისსა კბილი არა იყო, და სიტყუა მისი ფლაფონით იყო, და, ვითარცა მივიდოდა ძე მეფისა, იხილა იგი და შეეზარა, და ჰრქუა ზანდან მზრდელსა: „რა არს ესე?“.

ხოლო მან ჰრქუა: „ესეცა კაცია“.

და ჰრქუა მას: „და რასა შეუქმნიეს ესრეთ?“

ხოლო მან ჰრქუა მას: „წელიწადისა სიგრძესა“.³¹

და ჰრქუა: „რა არს წელიწადი?“

მიუგო ზანდან: „თორმეტი თვე“.

და რა არს თვე?— „ოთხი კვირა“.

და რა ზომსა წელსა შეიქმნების ესრეთ?“

მიუგო: „ოთხმეოცსა წელსა, გინათუ ასსა იქმნების“.

ხოლო იგი იყო გონებითა ვრცელი და სიბრძნითა სავესე, და აღრაცხნა თვენი და წელიწადნი და თქუა: „ვითარ ვხედავ, ადრე მიუთქს³² დღე დღესა და წელიწადი წელიწადსა, და ასთა წელთა დასასრული ადრე იქმნების, და აწ რალა წინა უცს კაცსა ამას?“

და ჰრქუა მან ზანდან: „და ამისა შემდგომად სიკუდილი“.

და ჰრქუა იოდასათ: „და რა არს სიკუდილი?“ ხოლო იგი ვერლარასა დაჰფარვიდა და ჰრქუა: „განქარდების საკსენებელი ამისი ქუეყანით“.

და ჰრქუა: „მამა ჩემი ესევითარად იქმნებისა და შენ ესრეთევა?“

და ჰრქუა: „ეგრეთ და ეგრეთვე შენცა და ყოველნი კაცნი ესრეთევა“.

და ჰრქუა: „ცე ეგრეთ, უკეთუ საზომსა მაგას მიიწიენენ, ხოლო ესეცა უწყოდე, რამეთუ რომელნი ოდეს იშუნენ, მაშინვე წარიტაცებს სიკუდილი, და რომელთამე მცირედ რა აღიზარდნენ, და ზოგთა, ჰსაკათა რა მოვიდენ“.

და ჰრქუა: „მე აწ თანა მაც სიკუდილი?“ — „და არა შენ მხოლო, არამედ ყოველთა კაცთა“.

მაშინ შეძრწუნდა ძე იგი მეფისა და მწარედ აღდულნა გული მისი, ტიროდა და ეტყოდა ზანდანს, მზრდელსა მისსა: „და არა არს ქუეყანა, რომელსა ზედა არა მიიწიოს კაცთა ზედა ესე ვითარი სალმოზა, ვითარ იგი წინაწარ ვიხილენ უძლურნი და აწ ამას ვხედავ? ხოლო კუალად უძნელეს ამიხნდა სიკუდილი!“ და კუალად იცემდა მკერდსა, ტიროდა და ეტყოდა: „მაუწყე, თუ არსა ქუეყანა, რომელსა შინა განვერე სალმოზათაგან?“

მაშინ ტიროდა ზანდან მზრდელიცა და ეტყოდა: „არა არს ქუეყანასა ზედა ეგე ვითარი ქუეყანა,

ჭი ძეო მეფისაო, რომელსა შინა განერენ კაცნი საღმრთაბაგან და სიკუდილისაგან“.

და კუალად ჰკითხვიდა: „და რა იქმნებიან კაცნი შემდგომად სიკუდილისა?“

ჰრქუა მას მზრდელმან მან: „კაცნი იგი ღუთის მსახურნი ესრეთ იტყოდეს, ზეცას ღმერთი არსო და მას დაუბადებია ცანი და ქუეყანა, ზღუანი და უფსკრულნი“¹, მზე და მთოვარე, და ვარსკულაენი, და ბრძანებითა მისითა იქმნებიან ძრვანი, ჰაერნი² და ქუბილნი, და ქარნი, და კაცი კელითა შეუქმნიო მიწისაგან, და სული თჳსი შთაუბერავს უკუდავიო³; და უკეთუ მას ვინმე მსახურებდეს და მცნებათა მისთა ვიდოდეს, და თაყუანისცემდეს მასო, სამოთხე უთქს⁴ და სასუფეველი, და შემდგომად სიკუდილისა მუნ წარიყუანებს, და მას შინა განუსვენებს; ხოლო მამისა შენისა ფილასოფოსნი ზოგნი მოკუდავად იტყვან სულსა და ზოგნი უკუდავად“.

ესე ყოველი რა ჰრქუა ზანდან, მეფისა ძე იქცა გარე და წარვიდა საყოფელადვე თჳსად და თქუა გულსა შინა თჳსსა: „არლარა“⁵ ამაო არს ცხოვრება ესე საწუთოსა ამათ თანა, რომელნი ესე ვიხილნე და მესმნეს, და მიერიტვან იგონებდა, თუ რამე ჰყოს, და არლარად შერაცხა საშვეებელი ესე ამის სოფლისა, და ამასვე ყოველსა თანა ესათნობოდა მამასა, და მირავიდის იგი მისსა, იწყის მან განცხრომად; ხოლო ოდეს წარვიდის, იტყოდის გულსა შინა: „ღმერთო ზეცათაო, მომივლინე მე კაცი მონათა შენთაგან,

რათა მაუწყოს მე გზა ჰეშმარიტებისა და ვიდოდე მათ შინა, და ვიქმოდე მცნებათა შენთა წმიდათა“.

მას ესმისა ბალავარ ცნა სულითა წმიდითა, ვითარმედ ძესა მეფისასა სწადს ნახვა კაცთა ღუთის მსახურთა, აღდგა და წარმოვიდა ადგილთაგან სამძოვროთა, და მოვიდა სოფლად, და შევიმოსა სამოსელი ვაჭართა, და აღილო მოთხე³⁹ მცირე, და მივიდა კარად ძისა მეფისა, და ჰრქუა მეკარესა: „შევედ და აუწყე ზანდანს, ვითარმედ გიწესს ვინმე უცხო შორით მოსრული“.

ხოლო იგი შევიდა და, აუწყა, რა, გამოვიდა ზანდან მზრდელი, და ჰრქუა მას ბალავარ: „მაქუს მე თვალი პატიოსანი და, უკეთუ გნებავს, მიიღე იგი მეფის ძისათვის, რამეთუ უმჯობეს არს იგი წუმწუბასა⁴⁰ წითელსა⁴¹, რამეთუ ბრმათა აღუხილავს თვალთა და ყრუთა⁴² ასმენს, და უტყუთა ატყუებს⁴³, და უძლურთა ჰკურნებს, და ნაკლულევანთა განამდიდრებს, და მტერთა ზედა მძლე ჰყოფს⁴⁴, და ყოველსა საწადელსა გულისასა მოატყუებს“⁴⁵.

ჰრქუა მას ზანდან: „კაცო, არას ვხედავ სახესა უგუნურებისასა, გარნა სიტყუანი შენნი ნამეტნავ არიან და მეშინის, ნუ უკუე განმამტყუნვო მეფისა ძისა⁴⁶, აწ მიჩუენე, რათა ვიხილო, და ეგრეთცა ვაუწყო მისთვის“.

ჰრქუა მას ბალავარ: „ვერვინ შემძლებელ არს ხილვად მისსა, არა თუ იყუნენ მის თანა ორნი საქმენი—სიფრთხილე თვალთა და სიწმიდე კორც-

თა. ხოლო, უკეთუ იხილოს იგი მძიმედ მხედველ-
მან და ცოდვასა ზედა დადგრომილმან, ნათელი
თვალთა მოაკლდეს და საცნობელი გონებისა⁴⁷; და მე
კაცი ვარ მკურნალი, და ვხედავ მძიმედ მხედვარე-
ბასა შენსა⁴⁸, და მეშინის, ნუ უკუე მიგიტაცოს სი-
ნათლე თვალთა, არამედ მასმია მეფისა ძისა სიწმი-
დით ცხოვრება, და⁴⁹ ყრმა არს, და მახვილ თვალითა,
და იგი შემძლებელ არს ხილვად მისა, აწ ნუ ორ-
გულეებ უწყებად მისსა, რამეთუ უკეთუ მიაწიო ესე
მისსა, შეგემატოს პატივი დიდი უმეტეს მოყუსთა
შენთა“, და უჩუენებდა მოთხესა მას, რომელი აქ-
უნდა.

მაშინ შევიდა ჩუენებად წინაშე მეფის ძისა
მზრდელი და უთხრა ყოველი, რომელი ესმა ბალა-
ვარისგან.

ხოლო სულსა მის ყრმისასა სწადოდა ხილვა
კაცისა, რათა ესმეს ვისგანშე სიტყუა სარგებელი სუ-
ლისა, და უთხრობდა⁵⁰ რა თვალისა მისთვის სიტყუათა
უცხოთა, იგრძნა სულითა, ვითამცა ეპოვა საწადე-
ლი მისი, და ბრძანა შეყუანება მისი წინაშე კაცისა
მის.

და, ვითარცა შევიდა ბალავარ⁵¹, დადგა წინაშე
მეფისა ძისა და ლოცვიდა მას. ხოლო ძემან მეფე-
სამან, ვითარცა ჯერ არს, პატივითა მოიკითხა იგი და
უბრძანა მზრდელსა, რათა განვიდეს მისგან, და უბრძა-
ნა⁵² ბალავარს, რათა უჩვენოს თვალი იგი.

მიუგო ბალავარ და ჰრქუა: „არა ჯერ არს, თუმ-

ცა უდებად რამე გამთხვიე⁵³, რამეთუ ჭურჭელი ჩემი
ეგრეთ არს, ვითარცა გაუწყა მზრდელმან, ხოლო
უკეთუ იხილის იგი უძლურმან გონებითა, მოაკლდე-
ბის სახედველნი; ხოლო აწ მნებაეს გამოცდა შენი.
სიტყვათა და, უკეთუ შემძლებელ იყო, გიჩუენო,
რამეთუ შენთვის მომიღიეს იგი და არაეის სხვისათვის,
და მე ვესავ ღმერთსა, რამეთუ მიწდომილხარ საზომ-
საცა ხილვისა მისისასა, და მისწუთეცა, თუ ღმერთსა
უნდეს, რამეთუ მე გლახაკი ესე, ძეო მეფისაო, მი-
მითვალე და წინა მიყავ პატივი შეუსწორებელად“.

მთუგო ძემან მეფისამან: „ამისთვის ვყავ, რამეთუ
მაქუს შენგან თხრობა სარგებელისა“.

თხრობა შარგელი.

და ჰრქუა ბალაყარ: „დალაცა თუ ჰყავ ესე ჩემ-
და მომართ, არავე საკვრველ არს, რამეთუ ყოფილ
არს მეფე ოდესმე, რომელი სახიერ იყო და სი-
მართლესა ეძიებდა, და, ვითარ იგი ვილოდა გზასა
დღესა ერთსა სიმრავლითა ერისათა, იხილნა კაცნი
ვინმე შემოსილნი სამოსლითა უნდოთა და ბებკუ-
ლითა⁵⁴, დაყვთლებულნი ფერითა პირთა; ხოლო-
მეფემან იცნა იგინი და მსწრაფლ გარდამოკდა
ჰუნესა⁵⁵, და მოეხვია ყელთა⁵⁶ მათთა, და, იხი-
ლეს რა დიდებულთა მისთა, სიჩქურად შერაცხეს,
გარნა ვერა რა იკადრეს და მივიდეს წინაშე ძმისა მი-
სისა, რომელი კანდიერ იყო წინაშე მისსა, და ჰრქუეს:
„აუწყე ძმასა შენსა, რათა კულა არაოდეს ყოს საქ-

მე ესე ვითარი, რამეთუ კაცთა უნდოთა თაყუნისცა“.
ხოლო იგი მივიდა და აუწყა საქმისა მისთვის, ხოლო
მან არა მისცა პასუხი, და იყო ჩვეულება სამეფოსა
მისსა: რა ჟამს განრისხნის მეფე ვისსა ზედამე, წარა-
ვლინნის მონანი და დასცის სიკუდილისა საყვრი
კართა მისთა. და შემდგომად მცირედთა დღეთა წა-
რავლინნა მონანი და ჰრქუა: „წარვედით და დაჰ-
კართ საყვრსა სიკუდილისასა კართა ძმისა ჩემისათა“.
ხოლო იგინი წარვიდეს და ყუეს ეგრე. და ვითარცა
ესმა კმა იგი ძმასა მეფისასა, შეშინდა და იწყო ტი-
რილად და ტყეზად, მერმე შეიმოსა სამოსელი სამკუ-
დრო და წარვიდა იგი ცოლით და შვილითურთ
კართა მეფისა ძმისა მისისათა, და ისხმიდეს ნაცართა
თავთა მათთა. მაშინ ბრძანა შეყუნება მათი წინაშე.
ხოლო იგინი ტიროდეს. და ჰრქუა მას მეფემან: „ვი-
თარ შეშინდი ქადაგისაგან ძმისა შენისა? არა უწყია,
რამეთუ ძმა შენი და ქადაგნი დაბადებულნი არიან
და ვერა რას შემძლებელ არიან წარმართებად ნებო-
სა მისისა, და ვერცა გარე მიქცევად მოწევნულსა
მათ ზედა, და ვითარ გიკვრდა დავრომა ჩემი წი-
ნაშე მათსა, რომელნი ქადაგნი იყუნეს უფლისა ჩუე-
ნისა იესო ქრისტესნი, რომელნი მომაკსენებენ და
მაუწყებენ სასჯელთა საუკუნოთა, და ამას თანა უწყ-
ნი მე მრავალნი შეცოდებანი ჩემნი წინაშე მისსა;
ხოლო მე ვამხილნე მათცა საქმენი მათნი, რომელნი
მაბრალობენ წინაშე შენსა, თუ რად პატივსცა მო-
ნათა ღუთისათა“.

და ჟამსა ერთსა შევიდა საჭურჭლესა თვისსა და მოიხუნა კილობანნი ოქროთა და მარგალიტითა შემკულნი, და მოაღებინა ნაგვეთაგან სკორე მყარლი და ძვალევი მძორისა, და სხვა სასძაგელე ბაყლები⁸⁷, და კილობანთა მათ შინა ჩადეა ყოველი, და დაჰკრძალა ზედა ბექდითა, და კუალად მოიხუნა სხუანი კილობანნი⁸⁸, უშვერად შექმნილნი, ფისითა შეგოზილნი, და შთადეა მას შინა თვალევი პატიოსნევი, და რაცა უმჯობესი ჰოვა საჭურჭლეთა მისთა, და სხვა სურნელთაგანი მრავალი და დაჰკრძალა იგინიცა, და მოუწოდა წარჩინებულთა თვისთა, და, ვითარცა იყო სიხარული, უბრძანა მეჭურჭლესა თვისსა, რათა მოიხუნენ კილობანნი იგინი. და მოიხუნეს და დაადგეს. უბრძანა დიდებულთა⁸⁹ თვისთა, რათა დააფასონ კილობანნი იგი. ხოლო მათ ვერ გულისემა ყუეს და ჰრქუეს მეფესა: „ერთნი ისი⁹⁰ კილობანნი არ ღირს არიან შემთხვევად ტაძარსა შინა შენსა, ხოლო მეორეთა იმათ არა დაედების ფასი“. მაშინ უბრძანა კილობანთა მათ ახმა⁹¹, რომელთათვის ფასსა დიდად იტყოდეს, აღკაჰადეს და ამოჰკადა სიმყარლე სასტიკი, რომელ ყოველთა დაიდვეს პირსა ზედა კელი, და ამოჰყარეს მუნით ყოველი საძაგელი; და კვალად უბრძანა ბილწეთა მათ კილობანთა ახუმა, და ამოჰკადა მუნით სული სულნელებისა, რომელ ყოველი იგი სიმყარლე დაჰფარა. და ამოჰყარეს მუნით სამკაული დიდ ფასისა და თვალევი პატიოსნევი.

და ჰრქუა მეფემან: „გესმოდის ყოველთა დი-

დებულთა კიდობანნი ისი გარეთ კეკლუცნი ჩუენ ვართ, რომელნი ვიმკუებით ფერად ფერადითა სამკაულთა გარეგნით, ხოლო შინაგანი ჩუენი სული საესე არს ცოდვითა და სიმყრალითა; ხოლო რომელნი ღუთისათჳს და სახელისა მისისათჳს დამდაბლდენ და დაგლახანენ მარხვითა ლოკვითა და ფერთა დაუკვთლდენ; ხოლო შინაგანი სულნი მათნი ესრეთ საესე არს სურნელებითა, ვითარცა კიდობანთა იმათ შინა იღვა სურნელი, და წინაშე ღუთისა ასე ბრწყინვენ, ვითარცა თვალნი ისი პატროსანნი; აწ მე მაბრალობთ კაცთა მათ ღუთისათა მოკითხვასა, რომელთა შინაგანი ესრეთ არს; და ესე სახე შენი არს, ძეო მეფისაო, რამეთუ პატიემეც მე სასოებისათჳს, რომელსა ჰგონებ ჩემთანა“.

მაშინ აღდგა საჯდომთაგან და თქუა: „ნეტარ ვარ მე, რამეთუ ვპოე საწადილი სულისა ჩემისა, რომელსა ვეძიებ“. და მიექცა და ჰრქუა ბალავარსა: „კეთილ არს სიტყუა შენი და ჭეშმარიტ და ვჭგონებ, რომელ ეგე არს თვალი იგი, რომელსა ჰფარავ, რამეთუ განამტკიცებს გულსა და განანათლებს თვალთა, და განაძლიერებს გონებათა, და, უკეთუ ესე ესრეთ არს, ვითარ ვჭგონებ, მომეც სიტყუა შენი ნაცულად თუალისა, და აღმცარცვე მწუხარება გულისაგან ჩემისა“.

თხრობა მეორე.

ჰქუა მას ბალავარ: „პირი ღუთისა იტყვს იგავ-

თა შინა სახარებისათა ერისა მიმართ: „გამოვიდა მთესვარი და იწყოა თესვად, და რომელიმე დაეარდა გზასა ზედა, და მფრინველთა აღიტაცეს, და რომელიმე კლდესა ზედა, რომელსა მიწა არ იყო, და აღმოსცენდა და განკმა, რამეთუ ძირნი არა დაებნეს, და სხუა—ეკალთა შორის, და აღმოსცენდა, და ეკალთა მათ შეაშთვეს; ხოლო რომელიმე დაეარდა ქუეყანასა კეთილსა და აღმოსცენდა, და მრავალი ნაყოფი გამოიღო“. აწ მთესვარი იგი—მიმცემელი სიბრძნისა, და თესლნი იგი—სიტყუანი ჭეშმარიტებისანი. და რომელიმე დაეარდა გზასა ზედა, და მფრინველთა წარიტაცეს, იგი არს, რომელი ესმის ყურსა და თანა წარვალს გულსა. და რომელი კლდესა ზედა დაეარდა, აღმოსცენდა და განკმა, ესე არს რომელი ისმენს წუთ ერთ და მერმე არ დაამტკიცის გონებასა მისსა ზედა და განკმის. ხოლო რომელი იგი ეკალთა შეაშთვეს, ესე იგი არს, რომელთა შეიწყნარიან კაცთა სიტყუანი, და, აღმოსცენდის რა მათ შორის გულის თქმითა, და სოფლისა საქმეთა შექცევითა შეაშთვიან. ხოლო რომელი იგი აღმოსცენდა და მრავალი ნაყოფი გამოიღო, ესე იგი არს, რომელნი მოისთულის თვალმან და შეიკრიბის გულმან, და წარმართის გონებამან, და დაამკურნის გულისთქმანი, და განიწმიდის გული ენებათაგან, და გამოიღის ნაყოფი“.

ჰრქუა მას ძემან მეფისამან: „მე ვესავ ღმერთსა, რათა, რომელი ჩემთანა დასთესო, აღმოსცენდეს კე-

თილად და გამოიღოს ნაყოფი. აწ მითხარ სახე საწუთოსა და ვითარ აცთუნებს კაცთა“.

თხრობა მესამე.

პრქუა ბალავარ: „მსგავს არს საწუთო ესე კაცსა, რომელსა სდევდა პილო⁶² ამრიზებული და მიაწყულია იგი ჯურღმულსა საშინელსა, და იხილნა ხენი, რომელსა ზედა აღკდა, და იხილნა კუალად ორნი თავუნი—ერთი შავი და ერთი თეთრი, რომელნი სჭრიდეს ძირსა მას ხეთასა, რომელთა ზედა აღსრულიყო კაცი, და შთახედნა ჯურღმულსა, და იხილნა ვეშაპი, რომელსა აღეშქმო პირი და ეგულეზოდა შთანთქმა მისი, და აღიხილნა ზე, და იხილა თაფლი მცირე, რომელი ჩამოსდიოდა ხეთა მათ, და იწყო ლოკა მისი, და კუალად არღარა მოიკსენა განსაცდელი, რომელსა შთაგრდომილ იყო; ხოლო თავუთა მათ ხენი იგი წარსჭრნეს, და კაცი იგი დაეცა, და პილომან აღიტაცა და მიუგდო ვეშაპსა. აწ, ძეო მეფისაო, პილო იგი სახე არს სიკუდილისა, რომელი სდევს ძეთა კაცთასა, და ხენი იგი საწუთო არს, და თავუნი იგი—დღენი და ღამენი, და თაფლი იგი საწუთოსა ამის სიტკბოება არს, და შეაქცევს კაცსა გემოვნება საწუთოსა, და დღენი და ღამენი აღსრულდებიან, და სიკუდილი წარიტაცებს, და ჯოჯოხეთსა შინა ვეშაპი იგი შთანთქამს, და ესე არს ცხოვრება კაცთა“.

და ჰრქუა ძემან მეფისამან: „განაცხოველე მათ სული ჩემი და აწ მომეც სახე სოფლისა ამის და მოყუარეთა მისთა“.

თხრობა მეოთხე.

ჰრქუა ბალავარ: „სახე ამის სოფლისა ესე არს: კაცსა ვისმე ესხნეს სამნი მეგობარნი. ერთი იგი უმეტეს სხვათა უყუარდა, და მეორე იგი მეგობარი უყუარდავე, ხოლო მესამე იგი მეგობარი შეურაცხ იყო მის წინაშე; და შემდგომთა დღეთა მოიწივნეს ბოროტნი მეფისანი კაცისა მის და წარმოჰყუნდეს განსაკითხავად, და მივიდა საყუარელისა მის მეგობრისასა და ჰრქუა: „შენ უწყი, საყუარელო ჩემო, ვითარ მიყუარ, აწ ესე რა წარმიყუნენ განსაკითხავად, შემეწიე ჳირსა ჩემსა“. მიუგო მან და ჰრქუა: „არა ვარ მე აწ მეგობარ შენდა და არცა გიცი შენ; მე სხვანი მისხენან მეგობარნი, რომელთა თანა ვიშეებდე; აწ მოგცნე ორნი სამოსელნი და იგიცა არავე გერგნენ“. და მივიდა მეორესა მის მეგობრისა და ჰრქუა: „აწ სიყუარული შენი ჩემდა მომართ“, რომელ მაქუნდა, აწ ესერა წარგჰყავ მე განსაკითხავად, და შემეწიე ჳირსა ჩემსა“. მიუგო მან: „არა მცალ დღეს შენდა, რამეთუ კმა არს ჳირი თავისა ჩემისა, წარვედ გზასა შენსა, ამიერითგან არღარა ვარ მეგობარი შენი“, არამედ მცირედ გზა გყუე და მერმე მი-

ვიქცე ზრუნვად თავისა ჩემისა“⁶⁵. და წარვიდა მესამისა მეგობრისა, რომელსა იგი სძულობდა, და ჰრქუამას: „სირცხვილ მიჩნს, გარნა მქირს“⁶⁶, და მით მოვედ შენდა, შემეწიე მე, დალაცათუ არა კეთილ ვყავ შენთანა“. ხოლო მან მხიარულებით⁶⁷ ჰრქუა: „მე ვარ მეგობარი შენი, რომელმან დავიმარხე კეთილი შენი მცირედი, და აწ აღნადგინებითურთ მიგაგო შენ, და თანა მოგზაურ გექმნე და მეოხ ჭირსა შინა, და არა მიგცე კელთა მტერთა შენთასა“.

მაშინ იწყო სინანულად და თქუა: „რად არა შენ ზედა ვყავ ყოველი კეთილი, რომელ ორთა მათ მეგობართა ზედა წარვაგე ცუდად“.

ჰრქუა ძემან მეფისამან: „მაუწყე შეტყუებაცა“⁶⁸ მაგისი, წმიდაო!“ ჰრქუა მას ბალავარ: „მეგობარი იგი პირველი ვეცხლისა მოყუარება არს, რომელი ფრიად უყუარს კაცთა, და ვერას წარიტანს თანა, ოდეს იგი წარიყუანდეს სიკუდილი, და ოდეს წარადგინებდეს განსაკითხავად; ხოლო ორნი იგი სამოსელნი და საგრაგნელნი“⁶⁹, და მეორე იგი მეგობარი—ცოლი და შეილნი“⁷⁰, რომელნი უყუარან და მათთვის ზრუნავს სამარადისოდ, და დღესა მას განკითხვისასა ვერას არგებენ, არამედ საფლავამდე მიჰყუბნიან, მერმე თავისა ზრუნვასა შეექცევიან; და მესამე მეგობარი სული თვისა და არა ჰყოფს კეთილსა; ხოლო რომელმან იგი ყოს, დიდად შეერაცხების წინაშე ლუთისა, და რამეთუ ას წილადცა მიაგებს ღმერთი ნაცვალსა“.

ჰრქუა ძემან მეფისამან: „უწყი, რამეთუ ყოველსა უწყებულსა ქეშმარიტ ჰყოფ“.

თხრობა მეხუთე.

აწ მითხარ სახე, ვითარ მაცთურ არს სოფელი ესე, და რომლითა ღონითა შესაძლებელ არს განრინება მისგან?¹

თქუა ბალავარ: „მე გაუწყო, თუ რომლითა ღონითა², რამეთუ არს ქალაქი და ესე წესი არს მუნ, რამეთუ უცხოსა კაცსა მეფე ჰყოფენ წელიწადსა ერთსა, გინა ნახევარსა, და, რა სრულ იქმნეს წელიწადი, მოსძრციან პორფირსა მეფობისასა, და ორითა სამოსლითა მისცემენ მას ექსოარიობად. ხოლო ოდესმე დაადგინეს ერთი ვინმე და ცნა უკეთურება ქალაქისა მის, მოიმსტურნა კაცნი უცხონი და გლახაკნი და იღუმალ მისცემდა საფასეთა, რათა წარიღონ ქუეყანასა³ მას, სადაცა ექსოარია ჰყოფენ მას, და ვითარცა ექსოარია ყუეს კაცი იგი და მიიწია ადგილად, ყოველნი იგი წარგზავნილნი დაუნჯებულად დახუდა, და პოვა სარგებელი ერთი შეიდ წილად, და აწ იხარებს საუკუნოდ“.

ჰრქუა ძემან მეფისამან: „განმიმარტე ვგეტა“.

ხოლო მან ჰრქუა: „ქეშმარიტად ქალაქი იგი ყოველი სოფელი არს, და კაცნი ფლობილ არიან მას ზედა, და მეფობენ და იციან, ვითარმედ შემდგომთა ეამთა მოსიკუდიდ არიან, და ორითა მათ

სამოსლითა მისციან საფლავად, და ყოველი ცხოვრება კაცთა დღე ერთი არს, და სიკუდილი და საფლავად მიცემა ექსორიობა არს; ხოლო რომელი ფრთხილ იყოს გონებითა, მისცემს იღუმალ გლახაკთა, უცხოთა და უღონოთა, მშვიერთა, შიშველთა, და იყოს მოწყალე მშვიდ და მდაბალ გულითა⁷⁴, ხოლო ღმერთი, რომელი ხედავს დაფარულთა, მოწყალეობისა მათისათვის მიაგებს ცხადად დაუნჯებულთა კეთილთა, სადა მპარავი ვერ განიპარავს და ვერცა მლილი განრჰყუნის, და მუნ შინა იშვეებს უკუნითი უკუნისამდე⁷⁵.

ჰრქუა იოდასაფ: „არა სადა ასმიან მამა ჩემსა ესე ვითარნი სიტყუანი? რამეთუ მე სიტყუათა ამათ, რომელ მეტყვ, განმინათლდების გული და გონება განმხიარულდების, და ფრიად იშვეებს სული ჩემი“.

ჰრქუა ბალავარ: „არა ასმიეს ესრეთ ზედა მიწვენით“.

და ჰრქუა იოდასაფ: „და რად არა იღვაწეს⁷⁶ ბრძენთა კაცთა იმისთვის?“

ჰრქუა ბალავარ ამისთვის⁷⁷, რამეთუ იცოდეს გული-სიტყუა მისი არა შემწყნარებელად, და ამისთვის დააცადეს თხრობა, რამეთუ ვერ ჰპოვეს ადგილი შეწყნარებისა⁷⁸ და თხრობად მისსა.

თხრობა მკეკესე.

ჰრქუა ბალავარ: „ესე სახე არს მეფობისა მის, რომელი განაგებდა საქმესა საწუთოსათა, და ესეა

მას თანა მზრახველი კაცი სახიერი და სარწმუნო, და განყენებული ყოველისაგან საქმისა ბოროტისა, და ყოველსა კეთილსა აზრახებდა მეფესა კაცთათვის, რამეთუ იყო იგი სჯულიერ და ლუთის მსახურ და, ოდეს იხილის რა მეფე თაყუანისცემად კერპთა, შეძრწუნდის ფრიად და ელმის, ვითარცა ვის ელმისა შვილისათვის, და მრავალ გზის უნებნ მის თანა სიტყვს გება სჯულისათვის, და ჰკითხა მოყუარეთა ამის ჯერისათვის; ხოლო მათ ჰრქუეს: „შენ მეცნიერ ხარ შინაგანსა გონებისა მისისასა და, თუ ოდეს ჰპოო ადგილი, არქუ მას, არამედ კრძალვაცა ჯერ არს, რამეთუ დაუძინებელ არს ეშმაკი ბოროტისათვის, და ნუ უკუც განაჰკრთოს იგი შენ ზედა, და ბოროტი გიყოს“.

ფრიად იურვოდა კაცი იგი მეფისათვის; და ჰრქუა მეფემან კაცსა მას ღამესა ერთსა: „მოგვალე ვიდრით ღამესა ამას ქალაქსა შინა, რათა ვიხილნეთ საქმენი კაცთანი“.

წარვიდეს და სლვასა მას შინა მიემთხვივნეს ნაგვეთა დიდთა, მიხედა და იხილა მეფემან სინათლეს რამე, ვითარცა ცეცხლისა მუნით გამო და ვითარცა მივლეს, იხილეს, ვითარცა ქუაბი, გამოთხრილი რამე ნაგვეთა. მათ შინა იყუნეს კაცნი და დედაკაცი შემოსილნი სამოსლითა ბებკულითა ძველითა და, ვითარცა ხედვიდეს¹⁹, ესმოდა მუნით კმა სიმღერისა, და კაცი იგი ჯდა ინაჲიდ სკორესა ზედა; ხოლო დედაკაცი იგი უროკვიდა წინა და შეასხმიდა ქებასა,

ვითარცა შვენი მფეთთავს და უფლით ხადოდა მას, ხოლო იგი დედოფლით, და ორნივე იხარებდეს და განსცხრებოდეს; ხოლო მეფე იგი და თანა-მზრახველი მის მყოვარ ჟამ ზედვიდეს⁸⁹ და განიცილიდეს საჭმეთა მათთა, და წარვიდეს განკვრვებულნი; და ჰრქუა მეფემან თანა-მზრახველსა მას: „არა სადა გუთნდა ცხოვრება ჩუენი, ვითარ ამათ გლახაკთა, და არცა ესრეთ მზიარულ ვართ, ვითარ ესენი, და ამას ვპგონებ, ვითარმედ ამას შინა არიან ყოველნი ღლენი ამათნი“.

მაშინ ჰოვა ალაგი სიტყუსა თანა-მზრახველმან და ჰრქუა: „ნუ ჰგონებ, მეფეო, ვითარმედ ღიდება და სუფევა, რომელსა შინა ჩუენ ვიშეებთ, ესე სახედ შერაცხილ არს წინაშე მათსა, რომელნი ღლეთის მსახურებით ცხოვნდებიან, და სახლები ესე ოქრო ქანდაკებულნი, რომელნი ესე ვიშენენით, და სიშვენიერე ხატისა და ბრწყინვალეობა სამოსელთა, არად ჰკვრს მათ, რამეთუ ხედვენ იგინი კელით უქმნილთა ზეცისა ტაძართა, თვალთ შეუღგამთა, სამოსელთა და და ამისთვისცა იხარებენ, რამეთუ მათ შინა იშეებენ უკუნისამდე, რომელი იგი განუმზადა ღმერთმან მოყუარეთა მისთა“.

და ჰრქუა მეფემან: „იციან ესე ვითარისა სახისა მეცნიერნი კაცნი?“

ხოლო მან ჰრქუა: „ჰეშმარიტად არიან კაცნი, რომელნი მსახურებენ ღმერთსა და სოფლისა ყოველივე დაუტევებიეს და საუკუნო იგი შეუყუარებიეს,

რამეთუ გამოსცადეს სოფელი ესე და ჰპოვეს ყოველი ურგებად და წარმავლად“.

ჰრქუა მეფემან: „და რა არს სუფევა საუკუნო? არა შეუთქსა¹ მწუხარება და სიმდიდრე?“

ჰრქუა მას თანა-მზრახველმან: „სუფევა საუკუნო შეება არს დაუსრულებელი, რომელსა არა შეუდგს მწუხარება და სიმდიდრე; რომელსა არა შეუდგს სიგლახაჲ და სიხარული; რომელსა არა შეუთქს ურვა და სიმრთელი; რომელსა არა შეუდგს საღმობა და მეფობა; რომელსა არა შეუდგს აღსასრული და მშვიდობა; რომელსა არა შეუდგს შიში და ცხოვრება²; რომელსა არა შეამრღუევს სიკუდილი, რამეთუ იგი არს საუკუნო უხრწნელი და ამას ყოველსა მიიღებენ, რომელთა შეიყუარეს იგი“.

ჰრქუა მეფემან: „არსმე ვინ კაცი ღირს ადგილისა მის, ანუ ვინ შესლვად მუნ შემძლებელ არს?“

ჰრქუა თანა-მზრახველმან: „არავისთვის დაკშულ არს კარი იგი, ვისცა ენებოს“.

ჰრქუა მეფემან: „რა არს გზა იგი? მითხარ!“

ჰრქუა მას: „მსახურება ღუთისა მხოლოსა, რომელმან დაბადნა ყოველნი დაბადებულნი“.

ჰრქუა მეფემან: „და რა გაყენებდა აქამომდე თხრობად ჩემდა იგი გზა?“

ჰრქუა თანა-მზრახველმან: „ზარი მეფობისა შენისა“.

ჰრქუა მეფემან: „უკეთუ საქმე ეგე ესრეთ არს, არა გვიღირს, რათა უდებ ვიქმნეთ და კელ--

ეპყოთ მას, რამეთუ თანა გვაც შრომა, რათა მივიწიენეთ მუნ უშფოთველსა მას ცხოვრებასა?“

და ჰრქუა თანა-მზრახველმან: „აწ უკუე მიბძანებ, რათა მარადის გაუწყებდე და მოგახსენებდე ჟამითი ჟამად?“

ჰრქუა მას: „ნუ ჟამითი ჟამად, არამედ დაუცხრომელად დღე და ღამე იყავნ ზრახვა შენი“.

და შემდგომად იწყო ღუთის მსახურებად მეფემან და ღირს იქმნა იგი ადგილსა მას შესულად, რომელ ეტყოდა თანა-მზრახველი იგი, და ორნივე ცხოვნიდეს საუკუნოდ.

ჰრქუა იოდასაფ ბალავარს: „ არღარა არს ყოვლით კერძო სიყუარული ამის სოფლისა გონებასა ჩემსა, არამედ მსურის ცხოვრებისა მისთვის საუკუნოსა, და აწ განმიზრახავს, რათა დავადგრე შენთანა და მოვითმინო სიმძიმე ცხოვრებისა შენისა“.

თხრობა მეშვიდე.

ჰრქუა ბალავარ: „ უკეთუ ჰყო ეგე, ემსგავსო მას მდიდარსა, რომელი ემზახა გლახაკსა მას, რომელი გუესმა, ვითარმედ იყო ვინმე ჭაბუკი, მდიდრისა ვისმე შეილი, და მამამან მისმან მოუთხოვა ქალი, დიდებულთა შეილი, ცოლად; ხოლო მან არა იწება და იელტოდა მამისაგან თვისისა და სლვასა მას შინა მისსა იხილა ასული ვისმე გლახაკისა სამოსლითა შეურაცხითა მჯდომარე კართა ზედა სახლისა

თვისათა, იქმოდა რა კელთ-საქმარსა, და მადლობდა ღმერთსა²².

ჰრქუა მას ჰაბუკმან: „ვინ ხარ, დედაკაცო, ანუ რომელთა კეთილთა ზედა მადლობ ღმერთსა?“

ხოლო მან ჰრქუა: „ჰოი, უნდოო ვინმე, ცნობითა არა უწყია, რამეთუ მცირემან წამალმან დიდთა სენთაგან იქნას კაცი, ეგრეთვე მცირემან მადლმან მოჰმადლის უდიდესი; ხოლო მე ასული ვარ ბერისა ვისმე გლახაკისა და მოველი წყალობასა ღუთისასა“.

მაშინ კმა უყო ჰაბუკმან დედაბერსა, იგი განვიდა, და ჰრქუა მას ჰაბუკმან: „უკეთუ გნებავს მომეც ასული ესე შენი ცოლად“.

ჰრქუა მას: „არა ჯერარს ასული გლახაკისა ცოლად შენდა, რამეთუ შენ შეილი ხარ მდიდართა“.

ჰრქუა მას ჰაბუკმან: „რამეთუ ვიხილე სიბრძნე და გონიერება ასულისა შენისა და მონავს იგი ცოლად ჩემდა, და აჰა ესე რა მდიდართა ასული²³ დაწინდებულ იყო ჩემდა, და მე არა ვინებე მიყუანება მისი, და თუ შენ ჰყო, კვალად მიპოო, თუ უფალსა უნდეს“.

და ჰრქუა მას ბერმან: „უკეთუ გონდეს მიყუანებად ასული ჩემი, ხოლო მამამან შენმან არა ინებოს“.

ხოლო მან ჰრქუა: „უკეთუ არა ინებოს, მე აქა დავდგე“.

ხოლო ჰაბუკი იგი შევიდა სახლსა მის ბერისა-

სა, განიძარცვა სამოსელი და შეიმოსა საგლახაკო, და იწყო ბერმან გამოცდად მისა, და აღწონა გონება მისი და, ვითარცა პოვა გონიერად და ცნა, თუ არა ტრფიალებისათვის არს სიყუარული მისი, უპყრა კელი და შეიყუანა საუნჯესა თვისსა და უჩუენნა საფასენი შეენიერნი, რომელ არა სადა ეხილნეს ეგე ვითარნი, და ჰრქუა: „შვილო, ესე ყოველი შენი არს და ამიერითგან იშვებდი“. და აღიესო სიხარულითა ჭაბუკი იგი.

ჰრქუა მას იოდასაფე: „ვითარმედ ჩემთვის იყო სახე ესე, უფალსა თუ უნდეს; ხოლო შენ იტყვი, ბერმან გამოცადაო, და აწ ვითარ გნებავს გამოცდა ჩემი?“

ჰრქუა: „გეშინოდის ღუთისა, და შეეყონებასა მისსა, და განეშორონებასა სოფლისასა, და არა წარსწყმედს ღმერთი შრომათა შენთა, და არა განიციდის უფროს ძალისა შენისა, და მეცა ვევედრები უფალსა ჩემსა იესო ქრისტესა, დამბადებელსა ცისა და ქუეყნისასა, სამებასა წმიდასა, რომელსა არა აქუს აღსასრული, საშინელსა და სახიერსა, ძლიერსა, მოწყალესა, უხილავსა, გამოუთქმელსა, მეუფესა, კაცთ მოყუარესა, მეცნიერსა და არა უცნაურსა, რომლისაგან ძრწიან ყოველნი დაბადებულნი, რათა წმიდა გყოს ქეშმარიტი წინამძღვარი კეთილისა და თითის საჩუენებელ ღუთის მსახურებითა, ამხილველ ბრმათა, მსმენელ ყრუთა, მოყუარე წმიდათა და მოძულე ვნებათა, ვიდრემდის მიგაწიოს ჩუენითურთ ადგილთა

მათ, რომელ აღგვტქუა პირითა წმიდათა წინასწარ-მეტყუელთათა და მოციქულთათა, რომელთა მიმართ გვაქუს სასოება, რათა ღირს ვიქმნეთ მიმთხვევად“.

და სიტყუათა ამით ზედა განკურდა გული იოდასაფისა და იწყო ტირილად და მერმე ჰრქუა ბალაეარს: „რაზომისა წლისა ხარ?“

ხოლო მან თქუა: „ათურამეტისა“.

და ჰრქუა: „ვითარ მეტყვ მაგას, რამეთუ ხარ მოხუცებულ სამეოცისა წლისა უმეტეს“.

ჰრქუა ბალაეარ: „ვინათგან⁸⁵ ვიშვე სამოციასა წლისა⁸⁶ ვარ, გარნა, რადგან⁸⁷ ღმერთსა სრულნიად გაუსაკუთრე თავი ჩემი, ათურამეტი წელი არს, რამეთუ წინათ მკუდარი ვიყავ და ათურამეტი⁸⁸ წელი არს ცოცხალ ვარ“.

ჰრქუა იოდასაფე: „და ვითარ მკუდარ არს კაცი, რომელი სჰამს და სვამს? და უკეთუ პირველი იგი ცხოვრება არა შეგირაცხიეს ცხოვრებად, თან გაც, რათა სიკუდილიცა იგი მომავალი არად შეგერაცხოს“.

ჰრქუა ბალაეარ: „ანუ არა გაუწყებსა⁸⁹ განწირვა თავისა ჩემისა შემოსლვითა შენდა? რამეთუ უწყი სიბოროტე მამისა შენისა ჩემდა მომართ, რამეთუ არა მეშინის სიკუდილისაგან, უკეთუ ოდენ მოვჰკუდე ლუთის მსახურებასა შინა“. და ყოველივე ცხოვრება მისი თვთეულად წარმოუთხრა და თუ რომლითა მიზეზითა განვიდა უდაბნოდ“.

ჰრქუა იოდასაფ ბალოვარს: „მითხარ მე სახე სიბრძნისა, და რად აქუს ნათესავეს ამას ჩუენსა სიბრძნე სიყუარულისათჳს კერპთა მიმართ“⁹⁰.

თხრობა მერვე.

ხოლო მან ჰრქუა⁹¹:—კაცმან ვინმე შეიპყრა მჭურინაფი და დაკლვიდა მას; ხოლო მან ჰრქუა: „და რასათჳს გნებავს დაკულა ჩემი, რამეთუ არა არს ჩემთანა განსაძლომელი შენი, უკეთუ განმიტეო, გასწაო სამნი მცნებანი, უკეთუ დაიმარხნე, სცხოვნდე და სარგებელ გეყო“⁹².

ხოლო მან ისმინა და ჰრქუა: „აუწლომელსა ნუ ეცდები, გარდასრულს ნუ ინანი და, რომელი შენთჳს არა გინდეს ბოროტი, სხვასა ნუ უზამ, და სცხოვნდე“.

ხოლო მან განუტევა; ხოლო გი დაჯდა სიმაღლესა⁹³ რტოთა ხეთასა, რამეთუ უნდოდა გამოცდა კაცისა მის. თუ ვითარ დაიმარხნეს მცნებანი იგი, და კმა უყო მალლით: „კაცო, უკეთუმცა ცოდნილიყავ“⁹⁴ და მე დაგეკალ, ჩემსა ინჩაკუსა იღვა მარგალიტი სირაქლემის კუერცხის ოდენი და იგომცა შენ დიდი საფასე შეგეძინა“.

და, ვითარცა ესმა კაცსა მას, იწყო სინანულად, და ენება შეპყრობა მისი კუალად და დაკლვა; და ჰრქუა კაცმან მან: „ვინათგან მასწავენ მცნებანი, სხუა არა მაქუს ნაცუალი, რათამცა მოგიზლო მის

წილ; აწ მოვედ სახიდ ჩემდა, რამეთუ ზამთარი ესე ფიცხელ არს და მე კეთილად გიღვაწო, განგისვენო და განგიტეო“.

ჰრქუა მას მჭურინაემან: „სულ არს სწავლა მცნებათა ჩემთა შენდა მიმართ, რამეთუ სამივე მცნება აწვე დაჰკარგე“: ჰირველი იგი, რამეთუ გარდასრულ არს გაშეება ჩემი და აწ ინანი, და მეორე — შეპყრობა ჩემი აუწთომელ არს და ეწუთები“⁸, და მესამე ესე — სიკუდილი შენი არა გნებავს და ჩემსა დაკულოსა ლამი, ხოლო მე გამოგცადე, თუ ვითარ დაიმარხავ მცნებათა, და აწ, ვითარ გრწამს, და თუ არსა ჩემსა ინჩახუსა მარგალიტი სირაქლემის კუერცხის ოდენი, რამეთუ თვთ ნაკრტენითურთ არცა ხოლო თუ ნატამალი ვარ სირაქლემის კვერცხისა?“

აწ, ძეო მეფისაო, უკეთუ ასწავებდე კაცთა უგუნურთა, არავე ისწავებენ და გარდაკლებიან მცნებათა ლუთისათა, და თავით თვსით მოგონებულსა დაამტკიცებენ, რამეთუ კელითა თვსითა შეუქმნიან კერპნი და ლუთად თაყუანისცემენ, და იტყვიან: „ესენი არიან მესნელნი ჩუენნი ბოროტისაგან, და მონაგებთა მათთა წარაგებენ მათ ზედა, რამეთუ ეშმაკნი დამკვდრებულ არიან მათ შინა და მათსა ირწმუნებენ, და არა გულის კმა ჰყოფენ, ვითარმედ ერთი არს ღმერთი, მამა ყოვლისა მპყრობელი, შემოქმედი ცათა და ქუეყანისა, უფალი ჩუენი იესო ქრისტესი და წმიდა სული, რომელი მამისაგან გამოვალს, იგი ხოლო დამბადებელი და სხვანი დაბა-

დებულ; იგი ხოლო უეაზო და სხვანი ჟამიერ; იგი ხოლო ძლიერ და ყოველნი უძლურ; იგი ხოლო მალალ და ყოველნი მდაბალ, და ყოველივე მის მიერ შეიქმნა და თვნიერ მისსა არცა ერთი რა იქმნა, და რამეთუ სახიერ, მოწყალე, სულგრძელ და კაცთ-მოყუარე არს, და განუშხადებიან მორჩილთათჳს საშვებელნი, ხოლო ურჩთათჳს სატანჯველნი; ამან-ვე სამგვამოვნებით და ერთ არსებით დიდებულმან გყო შენ მეძიებელ ნებისა მისისა, რათა სცხოვნდე ძალითა ერთარსისა სამებისათა; ხოლო უკეთუ დაი-მარხნე მცნებანი მისნი, მერმე სცნა, თუ ვითარ ჯერ-არს მცნება მისი“.

ჰრქუა იოდასაფ: „რა არს საქმე, რომელი ჰნე-ბავს ღმერთსა?“

მიუგო: „ესე არს მცნება ღუთისა, რათა, რომელი გინდეს თავისა შენისა, უყო მოყუასსაცა შენსა, და რომელი შენ არა გინდეს, სხუას არა უყო, და ლოცვასა ჰყოფდე და ვედრებასა ღღე და ღამე, და გაქუნდეს ჯუარი მისი საძლეველად მტერთა, რამეთუ მით მიკსნა“ ვნებათაგან სიკუდილისათა“.

ჰრქუა ბალაეარს იოდასაფ: „დამარხვითა მცნე-ბათათა მიემთხვევის კაცი ნებასა ღუთისასა?“

ჰრქუა ბალაეარ: „სე, ჰეშმარიტად მიემთხვე-ვის“.

ჰრქუა იოდასაფ: „და, უკეთუ ეგრეთ არს კე-თილნი ესე, რომელ არიან სოფელსა ამას შინა, რა-სათჳს მოიძულენით?“

ჰრქუა ბალავარ: „ორნი საქმენი მაწუვევენ ჩუენ ამას—პირველად ესე, რამეთუ გარდამატებულნი კეთილნი სოფლისანი⁸⁸ ვერ ესწორებიან მცირედსა მუნ საშვებელსა სასუფეველისასა და ვინცა ვინ იღვაწოს, უმეტესთა პატივთა მიემთხვევის, და არა მცირელი შური იყოს მოყუსისა მოყუასსა მიმართ, რამეთუ არა სწორ იყუნენ ხარკისა გარდამედელნი ძღუნისა შემწირველთა; ხოლო მეორე, ნუ უკუე ესე კელ ყავ მოცემულთა ამათ საშვებელთა, და მათ მიერ ჩავიკრეთ უწესოთა საქმეთა, და მიზეზ მექმნეს წარწყმედისა: ხოლო უკეთუ განეშორნეთ, უმეტესი შშვილობა და დაწყნარება გაქუნდეს. ხოლო უკეთუ ვინმე დაახლნეს საცხოვარნი თჳსნი ყანობრსა⁸⁹, ვერ გულპყრობილ არს, რამეთუ უკეთუ მიერულოს, ანუ უდებ იქმნეს, რამეთუ განრყუნიან საცხოვარნი სრულიად, ხოლო ოდეს განაშორნის ყანისაგან, უზრუნველად დაიძინის და განისვენის“.

ჰრქუა იოდასათ: „ყოველსა ჰეშმარიტად მეტყუელ ხარ, არამედ შეღასძინე სიტყუად, რათა მეცა შევსძინო მტერობად და მოძულეებად სოფლისა“.

ჰრქუა ბალავარ: „ესე ცხად იყავნ წინაშე შენსა, რამეთუ მტერობა სოფლისა დააგებს ღმერთსა, და რამეთუ მოკლე არს ცხოვრება ესე, და აღრე დაიღვეენ ღღენი და ღამენი, აწ ვიღვაწოთ განსლვად სოფლისაგან ნებსით, რამეთუ უნებლიედ განსულად ვართ, დაღაცათუ განგრძელდეს ცხოვრება ჩუენი, სიკუდილი ვგრეცა თანა გვაც; მაშინ ყოველ-

ნი მონაგებნი განიბნინენ და შენებულნი მალაღნი მოაჯრდენ და უცნაურ იქმნეს სახელი მისი, და აღიკოცოს კსენება მისი, და განლიოს გვაში მისი, რამეთუ შიშველი განიღონ გვაში მისი და დადვან საფლავსა, და შთააგღონ მღვიმესა ბნელსა, და დააგღონ მარტო უცხოებასა შინა, და სიგლახაკესა დატევებული მოძულოეთაგან და განწირონ¹⁰⁰ და მოიძაგონ ყოველმან მეუღლემან, ძმათა და შვილთა“.

ამას ზედა იოდასაფ ცრემლოდა და ეტყოდა: „სიტყუანი შენნი განმეწონნეს გულსა, აწ მეც სიტყუა ცხოვრებისა“.

და პრქუა ბალაფარ: „მე, ძეო მეფისაო, ფრიად მიყუარდა სოფელი ესე და შეყოფილ ვიყავ შეგებათა მისთა და ვითარცა განვიცადე და ვიხილე შეცვალება მკუდრად, და ვცან, ვითარმედ არავინ დადგრების მას შინა, არცა დიდი და არცა მცირე, არცა ძლიერი და არცა უძლიერი, არცა ბრძენი და არცა სულელი, და, ვითარცა გულისკმა ვყავ, ვითარმედ მეცა ვგრეთვე განმავალ ვარ, ვითარცა განვიდეს და შეცვალებად ვარ, ვითარცა შეიცვალნეს იგინი, რამეთუ არა ვარ უდიდეს დიდთა მათ, და უძლიერეს ძლიერთა, და რომელი იგი მოიწია მათ ზედა მოწევნად არს ჩემდაცა, და რამეთუ ყოველნი წარვალთ და განვიბნევით, და ვითარცა ესე ყოველი გულისკმა ვჰყავ, ვიძიე თავისა ჩემისა უმჯობესი, დალაცა თუ მძიმედ აღმიჩნდა, ვაიძულე თავსა ჩემსა, დავაყენე გულის თქმათაგან და აღვირ ვასხენ ნებასა ჩემსა,

რათა არა წარმიტაცოს და შთამაგდოს შფოთთა სოფ-
ლისათა, და მესმა სიტყუა ლუთისა წიგნთაგან ზე-
გარდამოთა, ვითარმედ ვყავ სოფელი ესე და ყო-
ველი ხატი მისი წარმავალ, აწ აღიღეთ საგზალი,
რამეთუ წარხვალთ ქუეყანად უცხოად, ეკრძალენით,
რამეთუ უეკველათ განხვალთ ამიერ, და რამეთუ მე
განმიშადებიეს ადგილი საუკუნო, რომელსა შინა
არიან ორნი სადგურნი: ერთი იგი არს სავანე ყო-
ველთა კეთილთა და საშვებელი გამოუთქმული მათ-
თჳს, რომელთა შემოყუარეს და დაიკუნეს მცნებანი
ჩემნი და მას შინა სუფევდენ უკუნისამდე, ხოლო მე-
ორე იგი სავანე არს სავსე სატანჯველითა, იწროე-
ბითა, სირცხვილითა და შეურაცხებითა, აღზავებუ-
ლი რისხვითა, რათა შური მიაგოს მოძულეთა ჩემთა,
ხოლო მე, რაჟამს მესმა კმა ესე, ვცან, რამეთუ სა-
მართლად არიან სიტყუანი მისნი და აღვიღე საგზა-
ლი, რათა მივიწიო სავანესა მას მშვიდობისასა, და
ვივლტი სავანისა მისგან საშინელისა, და თრიადკა
მეშინის, რამეთუ მრავალ არიან ცოდვანი ჩემნი, გარ-
ნა უმეტეს არიან მოწყალებანი ლუთისა ჩუენისანი“.

ჰრქუა იოდასაფ: „ვითარ შესაძლებელ არიან
შესლვა მუნ სავანესა მას კეთილსა?“

ჰრქუა ბალაჲარ: „რათა დაუტეო სოფელი და
ყოველნი ზრუნვანი მისნი, რამეთუ თანა აც კაცსა
ბრძენსა, რათა წურთიდეს თავსა თჳსსა და შიში
ლუთისა ყოვლადვე მარადის გონებასა შინა თჳსსა
აქუნდეს, რამეთუ იტყჳს მგფსალმუნე: „დასაბამი სი-

ბრძნისა, შიში ღუთისა, ხოლო გულის კმის ყოფა კეთილი ყოველთა, რომელთა ყონ იგი“. და ესე უწყოდე, რამეთუ ვერ შეიკრიბის კაცმან ერთმან ყოველი სწავლულეობა, ანუ ვინ კაცთაგანი შემძლებელ არს ყოველთა საკმელთა და სასმელთა, რომელნი იხილნეს და გული უთქმოდეს ერთბამად მიღებასა? არამედ ძალისაებრ მცირედ-მცირედ მიიღის; ხოლო ესეცა უწყოდე, რამეთუ ეშმაკი მოართევს გონებასა და ეტყვის: „უკეთუ არა უტყვის ღმერთსა, იმარხე ორმეოცთა, და ძაძითა, და ნაკრითა, ტირილითა იტკეოდე“. ესე ვითართა ძლენოანთა აწვევს; ან თუ ამით მოაწყინა და შეარყია¹⁰, ანუშეცა ხოლო აღზეაჲ და მერმე ქუეყნად დააკუეთა და ურევასა მრავალსა შეაყენა. ესე ჯერ არს, რათა დაიჭიროთ თავი შენი საზომსა და გეშინოდეს ღუთისა; ესე შეიკრძალე და შეისწავე და ჯუარითა შეიჭურე და ღმერთი მშვიდობისა იყავნ ყოველთა თანა შინა საქმეთა შენთა, რამეთუ არა არს ძალი და ღონე, რომელთა წინა-აღუდგეთ ღონეთა მტერისათა, გარნა უფლისა ჩუენისა იესო ქრისტეს მიერ დაესცეთ.

ჰრჩუა იოდასათ: „რა დაამტკიცებს ცნობასა ღუთისასა?“

მიუგო ბალოავარ: „ცანი და ქუეყანა, ყოველი, რომელი დამკვდრებულ არს მასა შინა, სულიერნი გუამოანნი და, რამეთუ იხილო ქურჭელი რამე შექმნილი დაღათუმცა მოქმედი არა ნახე, სწამემცა, ვითარმედ უვის შემოქმედი; და ეგრეცა ნაშენები,

დალაკათუ მაშენებელი ვერ იხილო, არამედ გონება წამებს, ვითარმედ უვის მაშენებელი; ხოლო მე, რა ჟამს ვიხილე თავი ჩემი, განვიცადე აგებულება ჩემი, ვცან რამეთუ მივის შემოქმედი, და, ვითარცა ენება, დამბადა და გამოხატა თვინიერ კითხვისა ჩემისა და უკეთუმცა მე ვიყავ დამბადებელი თავისა ჩემისა, უმეტესმცა ვყავ თავი ჩემი სიშვენიერითა და სისრულითა ჰასაკისათა; ხოლო, რომელმან დამბადა, მყო მე რომელთამე უდარეს და რომელთამე უმჯობეს; ხოლო გულის კმა ვყავ ესეცა, რამეთუ განმიყუანებს ამის ცხოვრებისაგან თვინიერ კითხვისა ჩემისა, და, ვითარ გულისკმა ვყავ და ვსცან საქმე ცხოვრებისა ჩუენისა, ვითარმედ ვერას შემძლებელ ვართ შემატებად, გინა დაკლებად ჰასაკისა, და ვერცა განახლებად დაძველებულისა, და ვერცა კუალად შედგომად, თუ რა მოვარდეს ასოთაგანი, და ვერცა შეუძლეს ამას მეფეთა მეფობითა, და ვერცა მარჯუეთა სიმარჯვთა, და ვერცა ბრძენთა სიბრძნითა, და ვერცა ძლიერთა ძალითა თვისითა; და მერმე ვხედავ შემოსლვასა ღამისასა შემდგომად დღისა, და ქცევასა სამყაროთასა, და ამით გამო ვცან, რამეთუ ყოველთა უვის დამბადებელი და არა მსგავს დაბადებულთა, და, უკეთუმცა მსგავს იყო მათსა, მის ზედამცა მოიწეოდა, რომელნი მოიწევიან დაბადებულთა ზედა, რამეთუ ვითარცა თქუას, იქმნების, და, ოდეს ინებოს, აღესრულებდეს მყის, და კუალად აღადგენს, ვითარცა პირველ იყუნეს, რამეთუ ბრძანება

მისი უგამკუეთელეს არს მახვილისა ორპირისა და უმაღლეს არს კამკამებასა ელვისასა, და, ენებოს თუ, განაქარვებს, და კვალად მოაგებს ყოველსავე, და კურთხეულ არს და ღიდებულ სახელი მისი უკუნისამდე“.

პრქუა იოდასაფ: „ყოველივე ეგე ქეშმარიტად სწამე, გარნა ვინა სცან, თუ ყოფად არს აღდგომა შემდგომად სიკუდილისა და მიგება კეთილისა და ბოროტისა?“

მიუგო ბალავარ: „ორთა საქმეთაგან საცნაურ არს, რამეთუ განწვალებულ არს ცხოვრება მორჩილთა და ურჩთა სოფელსა ამას შინა, და რამეთუ ვხედავთ მრავალთა ურჩთა შვებით, ხოლო მორჩილთა ვხედავთ, რამეთუ ქირითა და შეურაცხებითა განვლენ სოფლისა ამისგან, და ამით უწყი, რამეთუ მრავალ მსაჯულმან ღმერთმან ამისთვის არა აღიდნა მორჩილნი იგი მისნი, რათა აღდგომას მას უმეტესი პატივი უყოს მათ, რამეთუ ურჩნი იგი დასაჯნეს საქმეთა მათთაებრ; ხოლო მეორედ საცნაურ არს ქადაგებითა მოციქულთათა, რომელნი იგი თვთ მხილველ იქმნნეს ღიდებასა ლუთისასა, ამისთვისცა ახარებდეს მისაგებელსა საუკუნოსა მორჩილთათვის და განაკრძალებდეს სატანჯველთათვის საუკუნოთა, რამეთუ ამისთვის შევიწყნარეთ წამება მათი, რათა აჩუენებდეს ნიშება და სასწაულებსა კაცთა შორის ძალითა მხოლოდ შობილისა ძისა ლუთისათა, რომელ არს უფალი ჩუენი იესო ქრისტე“.

პრქუა იოდასაფ: „ვინათგან მოციქულნი ამისვე კაცობრივისა ნიეთისანი იყუნეს, ვითარ ვპგონებთ, თუ ჭეშმარიტსა იტყოდეს?“

პრქუა ბალავარ: „ამისთვის უწყი ჭეშმარიტება, ვითარცა პირველ ვთქუ, რამეთუ შეუდგეს უფალსა ლმერთსა ჩუენსა და განეყენნეს მონაგებთაგან, და შეუდგეს სიგლახაკესა და გლახაკთა სიტყვათა განამდიდრებდეს, და თვთ უკამლონი და თაე შიშველნი ერთითა სამოსლითა მიმოვიდოდეს თავთა და აჭირვებდეს თვსთა, და ეგრეთვე სხუათა აწურთიდეს და, უკეთუ იყუნსე ცრუ მოწამე და მტყუარ, არამცა ესე ვითართა იწროთა და საჭიროთა გზათა ავლინებდეს კაცთა, არამედ უფროსმცა წინა უყოფდეს, რომელნი შეაშუნეს კაცთა და ვრცელი და ფართო კარმცა უჩუენეს, რომელ არს საწადელი თვალთა და სავნებელი გულთა, და მიმცა უშუეს გულისთქმა და შეებათა მიმართ, და ესე ვითართამცა ცხოვრებითა მოიმძევლნეს გულნი კაცთანი, და არამცა ლოცვითა და მარხვითა, ჭირითა და გლახაკობითა განაკურთნეს გულნი კაცთანი“.

„პრქუა იოდასაფ: „უკეთუმცა აღვინმედგა კაცი და სიცრუით იტყოდა თავსა თვსსა მოციქულთად ლუთისა, ვითარ საცნაურ არს, თუ ჭეშმარიტსა იტყვს, ანუ უცნაურ არს?“

პრქუა ბალავარ: „დაფარულთამცა მისთა განმოაცხადნეს საჭმენი მისნი, რამეთუ მოთმინებასა ასწავებენ და იგინი მანკიერებითა თვთ ვერ მოთმინე

არიან¹⁰², სახარებასა ასწავებენ და მანკიერებით საესე არიან, და ვერც შემძლებელ არიან ყოფად სასწაულებსა, რომელიმცა კაცთაგან შეუძლო ყოფად“.

და ვითარ ესე ვითართა სწავლათა ასწავებდა ბალავარ ძესა მეფისასა, განმრავლდა ჟამი შემოსლოვითგან ბალავარისა წინაშე იოდასაფისა და ჰრქუა მას ზანდან მზრდელმან: „შენ უწყი, ძეო მეფისაო, ვითარ ერთგულობისა ჩემისათვის დამადგინა შენზედა მამამან შენმან და აწ დიდად განკვრეებულ ვარ საქმესა ამას ზედა ამა კაცისასა, რომელი შემოვალს შენდა ყოველსა ჟამსა, და მეშინის, ნუ უკუე მათგან იყო, რომელ სძულან მამასა შენსა. აწ, თუ უნდა¹⁰³, დაადადე საქმე ესე და განზრახვა მის თანა, და, თუ გინდეს, უბრალო მყავ და ვაცნობო მამასა შენსა, და, თუ ესე არა გნებავს, განმიყუანე მე შენგან, და ნაკულად ჩემდა მამამან შენმან მოგცნეს სხვანი მსახურნი, და მე განმათავისუფლე რისხვისაგან მამისა შენისა“.

ჰრქუა იოდასაბ: „პირველად ესე ჰყავ, რათა დასდგე ფარულად უკანა კერძო კრეტსაბმელისა და მცირედ ჟამ ისმინო, რასა იგი მეტვს მე, და მერმე, რაცა გნებავს, იგიცა ჰყავ“.

და ვითარცა შემოვიდოდა ბალავარ წინაშე იოდასაფისსა, უკან დგა ზანდან, უკანა კერძო კრეტსაბმელისა, და, ვითარცა იწყეს სიტყუად ურთიერთარს, ჰკითხვიდა იოდასაფ საქმეთა საწუთოსათა.

ხოლო ბალავარ იწყო გამოთქმად ამოცხათა

ამის საწუთოსათა და ჰრქუა: „შეუგავს მეძიებელთა ამის საწუთოსათა, რათა აღირჩიონ საუკუნო იგი წარუალი საშვებელი, და რად არა გულისკმა ჰყოფენ მსწრათლ წარმავალობასა სოფლისა ამის დიდებასა, რამეთუ ხედვენ ადრე განქარვებასა საფასეთასა, და რომელნი იგი შეიკრებენ, ცუდად შრუებიან, რამეთუ შემდგომად მცირედისა ჟამისა სხვანი ეუფლებიან შენაკრებთა მათთა, აწ რომელიმე საქმე საწუთოს საქებელ არს, ანუ რომელიმე საფასენი გიან განუხრწნელად, ხოლო რომელთა გარდაემატოს აქა სიმდიდრე, მუნ ჰპოონ ჰირი და სიგლანაკე, და რომელთა მოიგონ და შეიყუარონ აქა პატივი, მუნ ჰპოონ შეურაცხება“. და სხვადა მრავალი ასწავა ესე ვითარი.

და, ვითარცა განვიდა ბალავარ, უნდა იოდასაფს გამოცდა ზანდანისი, უკეთუ სარგებელ ეყუნეს სიტყუანი ბალავარისნი, და ჰრქუა: „არა გესმისა, რასა მეტყვს მტყუარი ისი და გრძნეული? რამეთუ ეგულების შეცდუნება ჩემი და გარყუნად საშვებელი ესე საწუთოსა“.

ჰრქუა მას ზანდან: „არა გიკმს, ძეო მეფისაო, ზაკულება ჩემთანა, რამეთუ ზრახვა ესე ნათელ არს, და ჩუენ გვასმია და ვიცით სიტკბოება მისი დიდი; ხოლო ოდეს შეაჩუენნა მეფემან კაცნი იგი ღუთის მსახურნი და განასხნა ქუეყანისა ამისგან, მუნითგან არლარა გვასმიეს სიტყუა ესე ვითარი, და უწყვი, რამეთუ სიცოფით დაუტევეთ იგი და შევიყუარეთ ესე

წუთი წარმავალი მსწრაფლ; ხოლო შენ, ძეო მეფისაო, უკეთუ გონავს და გომოგირჩევის ესე, შეიყუარებ და თავს იდებ სიმძიმესა მისსა, და კვალად რისხევასაჲსა მფეისასა და წინა-აღდგომასა ერისასა, გიხაროდენ უკუე¹⁰⁴ პატივსა შინა ზეცისასა და ცხოვრებასა შინა საუკუნოსა; ხოლო მიუდრეკივარ სიყუარულსა სოფლისასა და შიშასაჲსა მამისა შენისასა, არამედ არა უარეყავ სიმდიდრე მგის საქმისა; ხოლო აწ შენ მიბრძანე, თუ რომლითა ღონითა განვერო რისხევასა მამისა შენისასა, რამეთუ დაფვარე აქამომდე საქმე ესე მფეისაგან⁴.

ჰრქუა იოდასაფ: „უკეთუ დაჰფარო¹⁰⁵ საქმე ესე მფეისაგან, უწყოდე, რამეთუ იგიცა ერთგულეა არს წინაშე მისსა, რათა არა შეაგდო დიდსა ურვასა და მწუხარებასა, და წარუკვეთო მას სასოება შეილიერობისა, და შევარდეს გულის კლებასა; ხოლო ჩემგან უშიშ იყავ ამიერითგან და იქმოდე და იტყოდე, რაცა გენებოს, რამეთუ გულის კმა მიყოფია ამოება ამის სოფლისა, და ჰეშმარიტად მიცნობია, რამეთუ არა რა არს კაცი, გარნა მატლი და წუთხი, მტუპრი და ნაცარი, განქარვებადი მსწრაფლ, და ამისთვის არა ვზრუნავ კორცთათვის, რამეთუ არა არიან, რამეთუ¹⁰⁶ სული არს, რომელი იგრძნობს ტკივილთა, გინა შვებათა ყოველთა, აწ ამისთვის ჯერარს ზრუნვა, რათა მას საუკუნესა არა მიეცეს ტანჯვასა მწარესა და დაუსრულებელსა ცეცხლსა, და მატლსა დაუძინებელსა, და ბნელსა გარესკნელსა; და ესეცა უწყოდე,

4

რამეთუ მიპოვნია მამა ყოვლისა მპყრობელი, და მბადებელი ცათა და ქუეყანისა, და შემოქმედი ყოველთა დაბადებულთა, და მისგან მეშინის, და მისგან ეძრწი, და მას თაყუანისვცემ, რამეთუ იგი არს მეუფე მეუფეთა, და მას აქუს უფლება სულთა და კორცთა, და მისი არს სუფევა უკუნითი უკუნისამდე, და შენ, რომელი გნებავს, იგი ჰქმენ“.

ხოლო აწ ბალაგარს ენება წარსლვა და იჯმნა ძისაგან მეფისა¹⁰⁷; ხოლო იგი ფრიად შეწუხნა და ვერ დაითმენდა განშორებასა მისგან, და ჰრქუა: „ვერ თავს ვიღებ თვინიერ შენსა ყოფასა და გვედრები, რათა წარმოვიდე შენთანა და ერთგან ვიყოფოდით მოყუასთა შენთა თანა“.

მიუგო ბალაგარ: „ძეო მეფისაო, სახე ეგე მსგავს არს სახესა მას, რამეთუ იყო ვინმე კაცი დიდებული და ესეა მას ძე საყუარელი, და ძისა მის მისისათვის ნუკრი ველური გაზარდა და ეყვანი შეება ყელსა; ხოლო იგი განვიდის ველსა ჩვეულებისაებრ, რათა ძოოს; ხოლო ეამსა ერთსა შეეყო სხუათა ქურციკთა და თანა განჰყუა იგი მალნართა შინა, და, ვითარცა ცნეს, რამეთუ ნუკრი იგი წავიდა უშინაგანესთა მალნართა, და წარვიდეს კაცნი ძიებად ნუკრისა მის გამზრდელნი და პოვეს იგი სხუათა თანა ნადირთა; ხოლო იგინი დაკოცნეს და ნუკრი შეიპყრეს, და წარმოიყუანეს. ეგრეთვე ჩუენ შეგვამთხვიო მე და მოყუასთა ჩემოა და ვერცა სასოება შენი სრულ იქმნეს, და ვერცა შემძლებელ ხარ ქირთა

მათ დათმენად, რომელთა მე და მოყუასნი ჩემნი მოვითმენთ, და უწყოდე ესეცა, რამეთუ უმჯობეს არს, რათა დაითმინო აქავე და, თუ ენებოს ღმერთსა, სხვითა ღონითა ჰპოო, რათა სათნო ეყო უფალსა ღმერთსა ჩუენსა იესო ქრისტესა“.

ჰრქუა იოდასაფ: „მითხარ, თუ რა არს საზრდელი თქუენი, რომლითა სცხოვნდებით უღაბნოსა მას შინა?“

მიუგო მან: „მწვანილთაგან¹⁰⁸ ქუეყანისათა ვიზრდებით, ხოლო ოდეს მოგვაკლდების, მოვიღებთ ძმათაგან ჩუენთა მორწმუნეთა“.

ჰრქუა იოდასაფ: „გვევდრები, წარიღე საფასე, რაოდენიცა გენებოს, რომელ კმა გეყოს შენ და მოყუასთა შენთა“.

მიუგო: „ვითარ მისცემ საფასესა მოყუასთა ემთა, რამეთუ უკანასკნელი მათი უმდიდრეს არს ჩუენსა?“

ჰრქუა იოდასაფ: „და ვითარ არს უგლახაკესთაგანი მოყუასთა შენთა უმდიდრეს ჩემსა? რამეთუ იტყუ ფრიად უპოვარებასა მათსა“.

მიუგო ბალაფარ: „ამისთვის ვიტყუ, რამეთუ თქვენგანსა, რომელსა აქუს, სხვსათვისცა ზრუნავს, და ფრიად შფოთებს განლევისათვის, და ზე ქუე ეკუეთების, რათა უმრავლესი შეიკრიბოს; ხოლო მოყუასთა ჩემთაგანი არცა ერთსა რას ზრუნავს, არცა თუ ჰამადლათვის, არცა შესამოსელთა, რამეთუ მადლთა¹⁰⁹ მათგან სა-

ზომისაებრ იკმევენ და მათ ზედა აღიდებენ ღმერთსა, რამეთუ დაუტყვებიესთ სიმდიდრე სოფლისა, და ამონი სოფლისანი იხარებენ და იშვებენ სულითა, რამეთუ მოვლიან სასუფეველსა ცათასა; ხოლო, რომელნი ეძიებენ აქა სიმდიდრესა, მდიდარ თუ იყუნენ, გლახაკვე არიან გონებითა და ვერ განძღვებიან; ხოლო მოყვასნი ჩემნი ფრიადითა მყუდროებითა არიან და იქცევიან აქა, რამეთუ საუნჯენი მათნი სახსე არიან და გარდაეცემიან ურთიერთას ცათა შინა, დაუნჯებულ არიან მუნ, სადა არცა მპარავი განიპარავს, და არცა მღილი განპრყუნის, რომელთა იგი შენმცა ზიარხარ მათ შინა შევბად უკუნისამდე“.

ჰრქუა იოდასაფ: „რომლითა უწყით ქეშმარიტება საქმისა მაგის?“¹¹⁰

და მან ჰრქუა: „იმით უწყით ქეშმარიტი: ოდეს მოყუასთა ჩემთაგანი განვიდოდინ კორცთაგან, მაშინ ვიხილავთ ანგელოზთა ნათლისათა, მოსრულთა წარყუანებად სულისა მისთვის, რომელი ბრძანებულ იყოს უფლისაგან, და გვესმის გალობა ტკბილი, რომელი გამოვალს პირისაგან ანგელოზთასა, და ვითარცა განიყუანონ სული იგი, მაშინ აგვეცდების საბურველი თვალთაგან ჩუენთა, და ვხედავთ სულსა მას ტვირთულად კელთა შინა ანგელოზთასა და აღმავლად ზეცად, და მიეყუანებთ თვალთა ჩუენთა, ვიდრემდის განვლიან ბნელი იგი და ჰაერის მცველნი, ხოლო საფასე, რომელი გვეგულების მოცემად მოყუასთა ჩემთა, იგი ყოველი მიეც გლახაკთა და

უღონოთა; ხოლო მე არა ვითარცა მოციქული მოყუასთა ჩემთა, რათამცა მივართვი გესლი, რომელი აღაშფოთებს გონებასა კაცთასა, და ვითარ მივარაუვა მტერი იგი, რომელი მათ მოაკუდინეს და დათრგუნეს ფერკითა, და რომელნი იგი მდიდარნი ვითარღა მიიქცენ სიგლახაკედ და იწყონ შფოთებად“.

ჰრქუა იოდასაფ: „ვინა არს სამოსელი თქუენი?“

ხოლო მან ჰრქუა: „სამოსელი ჩუენი ძველი და ბებკული, ნაგვეთა შინა შეკრებული“.

ჰრქუა იოდასაფ: „მიიღე სამოსელი მოყუასთა შენთათჳს“.

ჰრქუა ბალავარ: „არავინ ჩუენგანი დაიუნჯებს სამოსელსა, რამეთუ ერთი იგი მოსიეს, რომლითა დაიფარავს უძლოურებასა კორცთასა, და რომელი მოფლოდეს მწუხრითგან ვიდრე ცისკრადმდე სიკუდილსა; რად უკჳს მას ორი სამოსელი ეგე, რომელი შენ გმოსიეს?“

ჰრქუა იოდასაფ: „და შენ ვითარ გმოსიეს ეგე ვითარი სამოსელი?“

მიუგო ბალავარ: „ესე სამოსელი ახლად შევიმოსე, რათა მოვიღე შენდა, რათა არავინ განჰკრთეს სახესა სამოსლისა ჩემისასა. აწ სახე ესე მსგავს არს სახესა მას, რომელსა ესვას ნათესავი ტყუეობასა შინა და შეცვალებითა სამოსლისათა შევიდის ქუეყანასა მას მტერთასა, რათა ღონის ძიებითა გამოიკუ-

სნას ტყუე იგი; ხოლო მე ვითარცა მეუწყა შენი, ვითარმედ ქეშმარიტსა ეძიებსო, და გწადს კმა მახარებლისა, და დავინახე ადგილი სათესავი, გამოვედ ქუეყნით ჩემით საყოფელით და შევიმოსე სამოსელი ესე, რამეთუ მომცა კაცმან მორწმუნემან და ღუთის მოშიშმან და მოვიწიე შენდა, და აწ ძალითა ქრისტესითა მიქსნიხარ მტერთაგან, რამეთუ გაუწყე მცნება ღუთისა და სჯული მისი, და რამეთუ მეძავ არს სოფელი ესე და სიყუარულსა ერთისა თანა არა დაადგრების; ხოლო მე, რაჟამს მივიწიო ადგილსა მას, რომელსა შევიმოსე სამოსელი¹¹¹ ესე, მუნვე განვიძარცო და შევიმოსო სახე და სამოსელი მოყუასთა ჩემთა, და, უკეთუმცა მიხილე ხატითა და სამოსლითა მოყუასთა ჩემთა თანა, აღარამცა გწადოდა მოსლვა ჩემთანა“.

მაშინ ლოცვიდა, რათა ეჩუენოს ხატითა და სამოსლითა მით. ხოლო ბალავარ განიძარცვა სამოსელი იგი, რომელი ემოსა ზედა კერძო, და იყო იგი გვაში მისი გამკმარ და დამკვნარ და ტყავი ოდენ ეკრა ძვალთა ზედა, ყოველი ასო აღირაცხოდა; ხოლო ემოსა ნახეთქი¹¹² რამე ძაძისა, რომელი შემოედვა უპითგან, ვითარცა ნახევარ წვივთადმდე, და, ვითარცა იხილა იოდასაფ სახე იგი ღუთის მსახურებისა, აღჩვილდა გული მისი და ტიროდა ფრიად, და აღიძრნეს ნაწლევნი და ჰგოდებდა, ვითარცა ვინ გოდებნ შეილსა საყუარელსა, და ჰრქუა: „ვინათგან არა განმიყუანებ მე შენთანა, მომეც მე სამოსელი ეგე

ძაძისა, და შენ სხვა მიიღე ჩემგან, ვითარცა გენებოს“. ხოლო იგი მოაჩილ ექმნა მას და მისცა სამოსელი იგი ძაძისა და სხვა შემოსა ძველი და ნაკარები¹¹³. ხოლო იგი ეტყოდა, რათა მიიღოს ახალი.

პრქუა ბალავარ: „არა ჯერ არს, რათა მივიღო ძველისათვის ახალი, და ამცნებდა და ეტყოდა: „ძეო მეფისაო, მე მონა ვარ უფლისა ჩუენისა იესო ქრისტესი, და აღმისრულებიეს სრბა ჩემი შენდა მიმართ, ვითარცა მიბრძანა მე სულმან წმიდამან, რამეთუ მე ყოველნი სამართალნი მისნი დაგისხენ წინაშე შენსა; ხოლო აწ მე მნებაეს სრბა ესე სხვათა მიმართ და ძიებად აღგილთა სანაყოფოთა, რათა ესთესო მათ შინა და აწ განვალ, და ამას გამცნებ: „დაუმარხე ღმერთსა სჯული მისი, რომელი მოგეცა ჩემ მიერ, და გაუწყენ სამართალნი მისნი, და ღირს მისდა გიჩინა შენ! ხოლო შენ განეკრძალე, რათა არა ვარდაკდე მცნებათა მისთა და შთაფარდე მთხრებლსა წარწყმედისასა, და მე ვევედრები ღმერთსა, სრულყოფელსა ყოველთა კეთილთასა, რათა განგაძლიეროს ყოველსა შინა კუპთებასა მტერთასა, და მოგცეს შენ სიბრძნე სიმკნით, და მოთმინება, რათა მყუდროებით იყუნენ ღლენი შენნი, და რათა არა მძლე ექმნენ მტერნი ჩუენნი ეშმაკნი, და განვარდე დიდებისაგან ლუთისა; ხოლო მე მეშინის, რამეთუ ძე ხარ მეფისა და შვებით და ფუფუნებით აღზრდილ, ნუ უკუე სულ მოკლე იქმნე და შესცთე გზისაგან

კეშმარიტისა, და იწყონ შენ ზედა უფლებად ვენებათა“.

მიუგო იოდასაჲ და ჰრქუა: „შენ მხადი ძედ მეფისად, და არა ვარ ძე მეფისა, არამედ მონა და ძე მეუფისა უკუდავისა, ხოლო ღმერთმან განადიდა კეთილი მისი შენ მიერ ჩემზედა, რამეთუ მიზეზ მექმენ მეცნიერებასა ლუთისასა და დამადგინე გზასა კეშმარიტებისასა, და განმარინე საფრკეთაგან ეშმაკისათა, და დიდ არს ჩემ ზედა მისაგებელი შენტა კეთილთა ჩემთა მიმართ, და მე ვერ შემძლებელ ვარ ღირსად მადლის მიცემად, ვითარ იგი ჯერარს შენდა, არამედ ვესავ ღმერთსა, რომელმან მიგავოს ჩემ წილ, რამეთუ მისთანა არს სისრულე მისაგებელთა, და მან სრულ ყოს საქმე კეთილისა შენთანა ჩემ მიერ; ხოლო, უკეთუ დაადგრე ჩემთანა, საშვებელ ხარ სულისა ჩემისა, და, უკეთუ წარხვალ, ნუ განგვაშორნეს ღმერთმან ნებისაგან მისისა, და მოიკითხნეს ურთიერთასა“. და წარვიდა ბალავარ საყოფელად თვსად.

ამიერითგან იწყო იოდასაჲ მარხვად და ლოცვად ლუთისა მიმართ და, რა ჟამს კაცთა დაიძინიან, მან იწყის ღამის თევად, ტირილითა და სულთქმითა აღასრულებდა ლოცვათა თვსთა.

ხოლო ზანდან მზრდელი დასნეულდა შიშისაგან მეფისა, და, ვითარცა ცნა მეფემან სნეულებად, წარავლინნა მკურნალნი, რათა შეეუძლონ ცნობად, თუ რომლითა მიზეზითა სნეულ არს; ხოლო მათ, ვი-

თარცა განიცადეს, წარვიდეს, ჰრქუეს მეფესა: „მეფეო, სენი ისი ზანდანისი არა არს სნეულეობისაგან, არამედ გულის კლებისა“.

ხოლო მან თქუა გულსა თვსსა: „რამე არს მწუხარება გულისა მისისა, ნუ უკუე განაყენა ვინმე ძე ჩემი სჯულისაგან ჩემისა და იგი ელმის ზანდანს, მზრდელსა ძისა ჩემისასა“; და აღდგა და წარვიდა ხილვად მისსა, რათა ცნას, თუ რა სჭირს, ანუ რად მწუხარე არს.

ხოლო ზანდანს ვითარცა ესმა მისულა მეფისა, შეძრწუნდა და წინა მიეგება მას, და რქუა მეფემან: „რა გელმის, ზანდან?“

ხოლო მან მიუგო: „ცხოვნი, მეფეო, უკუნი-სამდე! ურვამან დიდმან შემოპყრა და ფრიად შემაურევებს და ძლიერად მაშფოთებს, რამეთუ ძემან შენმან უარყო სჯული შენი და ქრისტესა შეეწყნარა, და ამისთვის შეუპყრივარ სნეულეობასა ძნელსა“.

ხოლო მან ჰრქუა: „და ვინა ყო ესე?“

ხოლო მან ჰრქუა: „ბალავარ, რომელ შენ განუტევე, მომეპარა, ვერა ესცან, და მან აცთუნა იგი“.

და შეუძნდა მეფესა¹¹⁴ ფრიად და იქცა პალატადვე. და მოუწოდა კაცსა ერთსა თანა მზრახსა, და ვარსკულავთ მრიცხველსა, რომლისა იყო სახელი რაქის, და ჰრქუა: „რა ვყო, რამეთუ ძე ჩემი განდრეკილ არს სჯულისაგან ჩემისა?“

ხოლო მან ჰრქუა: „პირველად ჯერარს, რათა ვეზრახნეთ და ვამხილოთ ცთუნება მისი, და უკეთუ

ვერ დაეარწმუნოთ, სხუა ღონე ვიძიოთ, და მეყუეს-
ეულად წარვიდეს იოდასაფისსა, და, ვითარცა მოი-
კითხნეს, დასხდეს, და ჰრქუა მეფემან ძესა თვისსა:
„შვილო, რა არს ცთომილება შენი? მითხარ“.

ხოლო მან ჰრქუა: „არა არს ცთომილება, რა-
მეთუ ჭეშმარიტად მისდა შედგომილვარ, რომელმან
მე მქმნა და დამბადა; ხოლო შენ ხარ ცთუნებული,
რამეთუ დაგიტევებიეს დამბადებელი და დაბადებულ-
თა მსახურებ, და, უკეთუ შენ მისმინო და თაყუანი-
სცე ღმერთსა მას, რომელმან შექმნნა ცანი და ქუე-
ყანა, ზღვა და ყოველი, რა არს მას შინა, რამეთუ
მზე და მთოვარე და ვარსკულაენი მას დაუბადებია; ხოლო,
თუ მას ღმერთსა თაყუანისცე, შენდაცა ნე-
ტარ იყოს და ჩუენდაცა“.

ხოლო მან წარიკუეთა სასოება დარწმუნოები-
სათვის მისისა და თქუა: „ჭეშმარიტსა იტყოდეს ამი-
სთვის ფილასოფოსნი იგი, რამეთუ ვითარმედ წინა-
აღმდგომი სჯულისა შენისა იქმნებისო ყრმა ეგეო“.
და აღდგა და დამძიმებული წავიდა პალატად თვი-
სად, და ჰრქუა რაქის: „რა ღონე ვყოთ აწ?“

ხოლო მან ჰრქუა: „ვიცი კაცი, რომლისა თა-
ნა სწავლულ ვარ, და არავინ იცნობს მას ქუეყანასა
ამას და არს იგი სჯულისა ჩუენისა, და ფრიად სწავ-
ლული სიბრძნისა, და სახელი მისი ნაქორ; იგი მო-
ვიყუანოთ, რამეთუ ფრიად მსგავსი არს ბალავარისი
ფერთა და ჰასაკითა, და შევმოსოთ სამოსელი, ვი-
თარი უნახავს ზანდანს ბალავარსა ზედა, ხოლო

ჩუენ განვიდეთ ძებნად ბალავარისა, და ვაცნობოთ ძესა მეფისასა მისთვის, დალაცათუ შეუძლებელ არს პოვნა მისი ჩუენგან, ვრქუათ ძესა შენსა, ვითარმედ წარვალთ ძიებად მოძღურისა შენისა, და, უკეთუ ვიპოოთ, მოვიყუანოთ წინაშე შენსა; ხოლო ჩუენ წარვიდეთ და ნაცულად ბალავარისა მოგუაროთ ნაქორ; ხოლო მან არქუას: „ტყვლად გითხარ ყოველი, რამეთუ მტერი ვიყავ მამისა შენისა“; და ესე ვითარითა ღონისძიებითა მოვაქციოთ ძე იგი შენი სჯულსა ჩუენსა.

ხოლო, ესე რა ესმა მეფესა, სთნდა სიტყუა რაქისი და განვიდეს ძიებად ბალავარისთვის, და სლვასა მას შინა მათსა ადგილსა ერთსა პოვეს კაცნი მძოვარნი, ლუთის მსახურნი, რომელთა ეკიდა ძვალეები ქედთა მათთა, და, ვითარცა მოიყუანნეს იგინი წინაშე მეფისა, ჰკითხა მათ: „რანი ხართ თქუენ, ანუ რა არს ძვალეები ეგე, რომელ გკიდავს ყელთა?“¹¹⁵ ხოლო მათ ჰრქუეს: „ჩუენ კაცნი ვართ ლუთის მსახურნი, და ამისთვის გუკიდავს ძვალეები ესე, რათა ზედას ზედა მოგვახსენებდეს სიკუდილსა“.

ჰრქუა მეფემან: „და რათა უმეტეს შეგაკსენებს სიკუდილსა ძვალეები ეგე თვთ სვინიდისისა და გონებისაგან თვისისა, რამეთუ ყოველთა იციან, ვითარმედ მოკუდავი არიან“.

და ჰრქუა კაცმან მან: „უკუთუმცა იცოდეთ მოკუდავება თქუენი, არამცა სდფენილით კაცთა

ლუთის მსახურთა და რამეთუ ვიცით და გვსწავივს,
რამეთუ ბალავარს ეძიებთ“.

და ჰრქუა მათ რაქის: „სადა არს გრძნეული იგი,
რომელმან აცთუნა ძე მეფისა?“

ხოლო მან ჰრქუა: „შენ ხარ ეშმაკი და გრძნე-
ული, ხოლო იგი მოყუასი არს ჩუენი, შემკული
ყოველითა სათნოებითა, და შეზღუდვილი შიშითა
ლუთისათა“.

და კვალად ჰრქუა რაქის: „სადა არს აწ იგი?“

ხოლო მათ ჰრქუეს: „ჩუენ არა უწყით, სადაა,
და, უკეთუმცა მას ენება, გამომცაგიცხადა თავი
თვისი; ხოლო თქუენ ცუდად შურებით და ეძიებთ,
რამეთუ ღმერთი ჰფარავს მას, და ვერ შემძლებელ
ხართ პოვნად მისსა, და რომელსა ეძიებთ ძმასა მას
ჩუენსა, რომელმან საწყუთო დიდება დაგიგდო და
არლარა გეზიარების მას შინა, და მათ არა სდევნით,
რომელნი გაცილობენ და გეზიარებიან საშველე-
ბელთა სოფლისათა“.

ჰრქუა მეფემან: „ამისთვის, რამეთუ შეცდომილ
არს და აცთუნებს სხვათაცა და აყენებს კეთილთა
და საშველელთაგან, რომელნი დაებადნეს კაცთათვის
და ამისთვის არს გულისწყრომა ჩემი მის ზედა, რა-
მეთუ არა შეიყუარეს მათ კეთილი ქუეყნისა“.

ჰრქუა მან კაცმან: „თუ ეგე ეგრეთ არს, და
ენებაეს ყოველთა კაცთა შეებასა შინა ცხოვრება,
რად არ იზიარებ ყოველთა კაცთა საშველელთა შენ-
თა, რამეთუ შენ ყოველთა საშველელთა წინა იყოფ,

და გლახაკნი მშიერნი და შიშველნი მიმოვლენან აქა და იქი“.

ჰრქუა მეფემან: „ამისთვის, რამეთუ არა სწორ არიან მეფე და მონანი, ერისთავნი და ერნი, და რათა კაცად-კაცადმან მოიღოს“¹⁶ საზომისაებრ შეება და პატივი“.

მიუგო კაცმან მან: „აწ უკუე სიტყვთავე შენითა დაქსნია სიტყუათა შენთა, რამეთუ თავისასა ეძიებ და არა კაცთასა, და, თუ გნებავს, აწ გაუწყო, თუ რომლისა ჯერისათვის შეიწვები შურიითა, და ბოროტის ყოფად განმზადებულ ხარ მათთვის, რომელთა დაუტევებს სოფლისა ამის საშვებელი, რამეთუ ჰგონებ განმრავლებასა მორწმუნეთასა, და, რა ჟამს განმრავლდენ, არღარა თავს იღებდენ უღელსა მონებისა შენისასა, და ამისთვის გძაგან და სდევნი მათ“.

და ჰრქუა მეფემან: „არის ვინ მოყუასთა შენთაგან უღარეს შენსა?“

ხოლო ჰრქუა კაცმან მან: „არავინ არს უღარეს, გინა უღარეს ჩემსა, რამეთუ ყოველნი ერთ ვართ ქრისტეს იესოს მიერ, უფლისა ჩუენისა; ხოლო მე ცნობა სოფელსა ამას შინა მაქუს, ვითარცა შენ და მოყუასთა შენთა“.

მაშინ ბრძანა მეფემან ასვეულად¹⁷ დაქრა მათი და დაყრა გზასა ზედა, და უბრძანა რაქის მოყუანება ნაქორისი, და განვიდა რაქის მარტო ღამით, და მოუწოდა ნაქორს, და უთხრა ყოველი ზრახვა მეფისა, და ამცნო, რათა გამოვიდეს გზასა ზედა; და-

ვითარცა განთენდა, წარემართა ადგილთა მათ, სადა იყო ნაქორ; ხოლო იგი მივიდოდა გზასა და ჰრქუა მეფემან მონათა თვსთა, რათა ჰკითხონ, თუ ვინ არს კაცი იგი; ხოლო მათ, ჰკითხეს რა, ჰრქუა: „მე ვარ ბალავარ“. ხოლო მათ შეიპყრეს და სიხარულით მიიყვანეს მეფისა წინაშე; ხოლო მეფემან განიხარა ესრეთ, ვითარცა ეპოვა საძიებელი თვისი და წარავლინა ერთი მონათაგან, რათა აუწყოს იოდასათს შეპყრობა ბალავარისა; ხოლო მას, რა ესმა, სულთ ითქუნა და იწყო მწუხარებად, და იტყოდა გულისა შინა თვსთა: „ნუ უკვე შიშითა სატანჯველისათა, რომელ მოუწყვიან მის ზედა მამასა ჩემსა, სულ-მოკლე იქმნას და შეშინდეს, და იწყოს ჩემდა წინა აღმდგომად, რათა დაემორჩილოს ბრძანებასავე მამისა ჩემისასა“.

ამას ზედა ტიროდა და იტყოდა: „უფალო, რად მიეც მონა შენი ბალავარ კელთა უსჯულოსა მეფისათა და რად არა დაჰმარე თვალთაგან მათთა? ხოლო მონა იგი იყო ფარულად მოყუარე ქრისტესი და ჰრქუა: „ძეო მეფისაო, ნუ მწუხარე ხარ, რამეთუ არა ბალავარ არს, არამედ ნაქორ მსგავსი მისი“. და ამას ზედა განიხარა იოდასათ და აღიდებდა ღმერთსა; და, ვითარცა წარვიდა მონა იგი წინაშე მეფისა, ჰკითხა მეფემა: „შენ ხარ ბალავარ, რომელმან აცთუნე ძე ჩემი?“ ხოლო მან ჰრქუა: „უკეთუ იგი ვარ, არა მცირე არიან კეთილნი ჩემნი შენთანა“.

ჰრქუა მეფემან: „და რომელთა კეთილთა მა-
ყუედრებუ?“

ხოლო მან ჰრქუა: „ამითა, რამეთუ გინდა გან-
სწავლა ძისა შენისა, ხოლო მე ვიღვაწე იგი სწავ-
ლითა ქეშმარიტითა, ვიდრემდის მივაწიე იგი, სუ-
ლისა ცხოვრებასა და ვასწავე იგი, რომელი გვა-
უწყეს წმიდათა წინასწარმეტყუელთა და მოციქულ-
თა, რომელი იგი განუმზადა ღმერთმან მოყუარეთა
თვსთა, რამეთუ მტერი იყო და დაუაგე ღმერთსა;
ხოლო მან შეიწყნარა და განეყენა უღთოებასა
თქუენსა“.

ხოლო მეფემან ჰრქუა: „არა მნებაეს მოკულა
შენი, ვიდრე არა განგიკითხო სრულიად, და აღსვა
იგი საკედარსა, და წარვიდა პალატად თვსად, და
განიტქუა ჰამბავი ვითარმედ შეიპყრა მეფემან ბალა-
ვარ, და ხვალისაგან აღდგა მეფე და წარვიდა ძისა
მისისა და ჰრქუა: „შვილო ჩემო, არავის ზედა მოიწია
ესეოდენი სიხარული, ვითარ ჩემზედა მოიწია შენთვის,
აწ შენ ყოველი იგი სიხარული მწუხარებად და ურ-
ვად გარდამიქციე და დააბნელე სინათლე თვალთა
ჩემთა, და მოაწიე იგი, რასაცა ვეკრძალებოდი შენ-
თვის; ხოლო მე ამას ვიგონებდი, რამეთუ შემდგო-
მად სიკუდილისა ჩემისა შენ იყო მკვდრი მონაგებ-
თა ჩემთა და სამეფოსა ჩემისა; ხოლო შენ დამიშა-
ლე განზრახვა ჩემი, რამეთუ შთაფარდი საფრკესა
მას, რომელსაცა მეშინოდა, რამეთუ განგაკრძალებ-
დი შენ საუნებელთა სოფლისათა; ხოლო შენ სიუც-

ბითა და სიყრმიტა შენითა ყოველთა მათ ენებათა შთავარდი და წინა აღუდგე ნებასა ჩემსა, და დაუტევე სჯული ჩემი, და შთაუხებენ წინამონი შენნი კელთა კაცთა ცრუთა და მაცდურთასა, რომელთა მიგიყუანეს მწუხარებად, რომელნი შთაგადღებენ წარსაწყმედელსა“.

მიუგო იოდასაფ მამსა თვსსა: „მენება მე, მეფეო, რათა არა გამოვაცხადო მღუთის მსახურება ჩემი, ვიდრე განსლვადმდე ჩემდა კორცთავან, რათა არა გექმნე მომატყუებელ მწუხარებისა, რამეთუ ვიტყოდე გულსა თვსსა: „უკეთუ უწინარეს განვიდე მამისა ჩემისაგან კორცთავან ღუთის მსახურებასა შინა ჩემსა, კეთილ, და, უკეთუ მამა ჩემი წარვიდა პირველ ჩემსა, არავე წარვიდეს შეწუხებული წინააღდგომისათვს მისისა; ხოლო, უკეთუ ენებოს უფალსა ჩუენსა იესო ქრისტესა, შემდგომად სიკუდილისა მამისა ჩემისა, განვიდე უდაბნოსა, რათა მუნ სათნო ვეყო უფალსა; ხოლო აწ უბრალო ვარ წინაშე შენსა, რამეთუ შენ გამოაცხადე საქმე ჩემი“.

ხოლო მეფესა, რაჟამს ესმნეს სიტყუანი ესე, აგინა მას, და იწყო გამობად ქრისტესა ჭეშმარიტისა ღუთისა; ჰრქუა იოდასაფ: „არა უწყია, მეფეო, თუ რომლისა საქმისათვს შეწუხებულხარ? კეთილისათვს, რომელ მოვიპოე, ანუ წინა-აღმდგომისათვს ნებისა შენისა? უკეთუ მოპოებისათვს კეთილისა მრისხავთ, თანა მაც სილტოლვა შენგნით, რამეთუ არა გნებავსთ კეთილი ჩემი; ხოლო, უკეთუ მბბრალობ წი-

ნა-აღდგომასა შენსა და გნებავს წარწყმედა ჩემი ამისთვის, რამეთუ წინა-აღუდგები ნებასა შენსა, მეცა თანა მაც, რათა მწუხარე ვიყო შენთვის დაკლებისათვის კეთილთა მათ, რომელნი მომივიან და შენ ვერ ეზიარები მათ, რომელნი იგი ასკეცად უზესთავს არიან ქუეყნიერთა ამათ, ვითარცა შენცა ხედავ მნათობთა ზეცათა; ხოლო სიქადული შენი თუ საქმით აღაპრულო, ნეტარ ვიყო მე, რამეთუ აღრე მივიდე კეთილთა მათ, რომელთა იტყოდეს წინასწარმეტყუელნი, და მოციქულთა დაამტკიცეს¹¹⁸.“

ჰრქუა რაქის: „ ვინ უწყის, თუ ჰეშმარიტსა იტყოდეს წინასწარმეტყუელნი და მოციქულნი?“

ჰრქუა: „ამით გამო უწყი, რამეთუ იქმოდეს ნიშებსა და სასწაულებსა, რომელი სხვათა ვერავინ ქმნის; ხოლო იგინი სახელის დებითა ღუთისათა იქმოდეს, რათა არწმენეს ყოველსა სოფელსა“. და განაგრძო რაქის გამოძიება სიტყვსა იოდასაფისგან წინაშე მამისა მისისა, ვიდრემდის იცნა რაქის ღმერთი, და თქუა: „ყოველსა ჰეშმარიტსა იტყვს და ჩუენ ცუდსა შრომასა აღვასრულებთ კერპთა მიმართ; და აღიარა წინაშე ყოვლისა ერისა და თქუა კმითა მალლითა: „ვითარმედ არავინ არს ღმერთი ქუეყანასა ზედა, გარნა ღმერთი მხოლო, რომელმან დაბადა ცანი და ქუეყანა და ყოველივე წესი სჯულისა თვთ აღიარა“; და იწყო ლოცვად და მარხვად.

ხოლო ამას ზედა აბენიეს მწუხარე იქმნა სიტყუათა რაქისთა და თქუა: „სამართლად დავამკუენ

და განვასხენ ქუეყნისაგან ჩემისა მაცთურნი იგი და გრძნელნი; ხოლო მე კეთილი მენება ძისა ამის ჩემთვის, და მათ შუაცთუნეს სიყრმითა და ცნობა ნაკლულევანობითა; კულად აწ ესერა შესცთა ბძენთ მთავარი მის მიერ ესე რაქის¹¹⁹.“

მიუგო იოდასაფ და ჰრქუა: „რამეთუ ყრმად მხადი და მიწვენულვარ ჟამსა, და არა მაქუს სიტყვს გება წინაშე ქრისტესა სიყრმისათვს ჩემისა, და რომელ მაყუედრებ კეთილის ყოფათა ჩემთა, და მაიძულებ დატევებად კეთილთა მათ საუკუნოთა წარმავლთა ამათვს და განკრწნადთა, უწყოდე, რამეთუ არა სწორება არს უხრწნელთა მათ თანა განხრწნითა; ხოლო შენ ესე კეთილნი ანუ მიმიხუნე შენვე მცირედისა რასამე რისხვისათვს, ანუ ჟამთა ქცევამან მიგიხუნეს შენცა და მეცა; ხოლო სიხარულისა მისთვს საუკუნოსა ესრეთ იტყვს უფალი: „სიხარული იგი არავინ მიგილოს შენგან“. საქმე და ცხოვრება, რომელ შენ გამოირჩიე ჩემთვის ტრფილ და შენეირ არს; უკეთუმცა არა ადრე წარმავალ იყო; ხოლო უკეთუ გაქუს სიმტკიცე დადგომისა მისისა, კეთილ და საწადელ არს, და, უკეთუ ვერ გულპყრობილ ხარ, რასთვს არა შემინდობ დატევებად მისსა, რათა მოვილო უსაწადელესი ცხოვრება და ვითარ გიკვრს, მეფეო, სურვილი ჩემი კეთილთათვს წარუალთა და არა გიკვრს შეკუეთება თავისა შენისა საშვებელთა ამათ წარმავალთა; აწ კეთილ არს აქა უბადრუკება ჩემი, რათა მიზეზ მექმნეს

ცხოვრებისა მის საუკუნოსა; და ვითარ არა მოვიწყინო სოფელი ესე, რამეთუ თვთ მოაწყყენს მოყუარეთა მისთა; და ვითარ არა ვექცე, რამეთუ იგი ექცევის მრავალფერად კაცთა, ანუ ვითარ დავსჯერდე კეთილთა მისთა, რამეთუ კეთილნი მისნი ბოროტ არიან, რამეთუ დღეს მისცემს და ხვალე მოუღებს; ხოლო შენ ვერ გულის კმა გიყოფიეს ესე, და წინა აღუდგები სჯულსა ღუთისასა და არა ინებებ შეწყნარებად კეთილის ყოფათა მისთა, რამეთუ იგი მოწყყალე არს და ნებაეს მოქცევა ყოველთა, და ამისთვის მოგაგო ნაცვალი, რომელ იგი შენ მიაგე მონათა და მსახურთა მისთა“.

მაშინ ღმობიერ იქმნა მეფე და გულისკმა ყო, რამეთუ შეგონება მისი უფროს აღაგზნებს გონებასა მისსა სიყუარულსა ზედა ღუთისასა, და აღდგა და წარვიდა პალატად თვისად; და ხვალისა დღე კვალად მოვიდა და შეიტკბო იგი მკერდსა თვსსა და მოეხვია ქედსა მისსა და ეტყოდა: „ნუ, შვილო ჩემო და ნაწლეო მუცლისა ჩემისაო, და ნუ ექუ, უკეთუმცა მინდოდა ბოროტი შენი, და მერმე იცი სამართალი ჩემი და მსჯავრი, თუ ვითარ უსჯი ქურივთა, ობოლთა და გლახაკთა, და უღონოთა, და არა თანა წარკედი, ვიდრე იგი არა აღვასრული სათხოვარი მათი; აწ რა ძალგიც, შვილო ჩემო, ძაგებად სჯულისა ჩემისა და გმობად წესისა ჩემისა? და შენ ვითარ არა დაჯერებულხარ, რამეთუ იხილა ეშმაკმან შენ თანა სიჩქურე და სისუსტე და აღამაღლა მე-

ცნიერებასა ზედა, ვითარცა ლუთისასა მიგაწია, და ამის გამო დაგირწყუა საცთური ენით მის მიერ ბირებულისა ბალავარისათა, და ვითარ გაბქე ეგე შენთვს ჭეშმარიტება და ჩემთვს სიცრუე; მეცა უწყია შვილო ჩემო, ვითარმედ უმჯობესსა გული გითქუამს, და ესე უმეტესი მადლი არს მონიჭებული ლუთისა მიერ შენდა და შენ მიერ ჩემდა, და რამეთუ ძირმან მამათა შენთამან მიგიზიდა“. და ამათ ყოველთა სიხარულით მოახსენებდა.

ხოლო იოდასაფს, ვითარცა ესმა სიტყუანი ესე, განძლიერდა გული მისი და თქუა: „ჭი, მეფეო, ვინათგან მამანი ჩუენნი ლუთის მსახურნი იყუნეს¹²⁰, და შენ რად დაუტევე სჯული მამათა შენთა, აწ კეთილად მზრახე მე დღეს, დაღაცათუ საქმით აღასრულებ საცთურსა; ხოლო აწ საღმობა გონებისა შენისა ბოროტ არს და არა ჯერ არს, რათა მოსწრაფებით ვიღვაწო კურნება მისი¹²¹, და აწ თანა მაც ძიებად წამლისა და არა ჯერ არს ჩემ მიერ სიმქისით მიახლება შენი, რამეთუ მამა ხარ ჩემი, და ფრიად ჯერ არს პატივი მშობელთა შვილთა მიერ, რამეთუ რომელი ზაკვთ გეტყოდის, იგი არა ერთგულ არს შენი; აწ დააცხვრე შფოთი გულისაგან შენისა და დაინახე უმჯობესი შენი, და ამას გონებდი, რამეთუ ადრე მოსიკუდიდ ხარ და ყოველსა დიდებასა შენსა სხვათა დაუტეობ და ესე რა ხედავთ, რამეთუ წარიტაცნის რა კაცნი სიკუდილმან¹²², სხვანი ეუფლენ ბიან მონაგებთა მათთა; ხოლო ჟამთა შემდგომად

ყოველნი აღდგომად ვართ, და მაშინ მიეგების კაცად კაცადსა საქმეთა მათთაებრ; აწ ისმინე ჩემი და გულად დაიდევ¹²⁸ უმჯობესი, რამეთუ არღარავინ არს სოფელსა ამას შინა, რათამცა¹²⁹ გასწავა შენ უმჯობესი; ხოლო რომელნიმე დაშთომილან უღაბნოთა შინა კაცნი ღუთის მსახურნი, რომელთა ჰრწამს უფალი ჩუენი იესო ქრისტე, მათ იციან მისაგებელი და სასჯელი და, თუ გნებავს, მოიყუანე მათგანიცა და შენისა სჯულისა მეცნიერნი, და ვყოთ სიტყუსგება და მაშინ გამოჩნდეს ჭეშმარიტი ცრუსაგან“.

ხოლო მეფესა, ვითარცა ესმნეს სიტყუანი ესე ძისა მისისანი, დადუმნა განცვიფრებული და, ვითარცა მოეგო გონებასა, იწყო წინა-აღდგომად ნებისა მისისა; ხოლო ნება მისი აცილობდა¹²⁹ და მოაკსენებდა შვებათა და განსვენებათა, რომელთა შინა ჩუეულ იყო, და ეტყვნ გულის-სიტყუა მისი, ვითარმედ ვერ ძაღვიც დღე ერთსა ცხოვრებად, თვნიერ ჩვეულებისა შენისა, და ჯობნაცა სიმწარე არს და საყუედრელ. მაშინ ჰრქუა მას: „შვილო ჩემო, შემაცბუნა სიტყუამან შენმან და მომაქცია შენდა, და აწ არღარა დავაცადო გამოძიება სიტყუათა შენთა და გამონახვა მათი დაწყნარებით, და, უკეთუ ჭეშმარიტ იყუნენ, უფროს განათლდენ გამოძიებასა შინა, და აწ მეგულების შეკრება ერისა და სიტყუს ყოფა სამართლით, არღარა მძლავრობით ვბრძანო, რათა კმობდეს ჟამი მშვიდობისა და რათა ყოველნი, რომელნი არიან სჯულისა შენისანი, მოვიდენ კრებასა

ამას ჩემსა, რათა სამართალი სჯული აღესრულოს წინაშე ყოვლისა ერისა, რათა არა სთქუა, თუ მორამე-ვიმძლავრე, და სიმართლესა ზედა გაწყდეს საქმე ჩუენი“.

მაშინ ბრძანა მეფემან შეკრება ერისა, და გამოვიდეს კერპთ მსახურნი; ხოლო ნაქორ, რომელ საგონებელ იყო ბალავარად, დადგა მეფისა ძისავე; ხოლო კრებასა მას არავინ დახუდა მორწმუნეთაგანი, გარნა ერთი ვინმე, რომელსა ეპყრა სჯული ქრისტესი იღუმალ, სახელი მისი ბარაქია, და იგი განემზადა შეწვენად ბალავარისა, და დაჯდა მეფე საყდართა ზედა; ხოლო იოდასაჲ ქუეყანასა ზედა, რამეთუ არა ინება დაჯდომა საყდართა ზედა, და იწყო მეფემან პირველად სიტყუად კერპთ მსახურთა მიმართ: „აჰა ესე რა თქუენ ხართ თავნი ამის სჯულისანი, აწ დღეს იღვაწეთ მტკიცედ, და უკეთუ სძლოთ, კეთილი იყოს მისაგებელი თქუენი, და უკეთუ იძლიონეთ, ესე უწყოდეთ, რამეთუ დავლენო გვრგვნი ჩემი¹²⁶ და დავსცე საყდარი ჩემი, და დავიყენო თმა თავისა ჩემისა, და შევეერთო რიცხუსა მონანულთასა, და დავწუნე ღმერთნი თქუენნი, და მოგწყუიდნე წინაშე მდგომელნი მათნი, და იავარ იქმნენ სახლნი თქუენნი, და ტყუედ მიეცნენ შვილნი თქუენნი და ცოლნი“.

ხოლო ძესა თვსსა ჰრქუა და უჩუენა ნაქორ: „აჰა მოძღვარი შენი და აწ ვყოთ ჩუენ წინაშე სიტყვს გება“.

და იოდასაფ ჰრქუა: „მეფეო, სამართალი სასჯელი განაჩინე, ვითარცა ჯერ არს მეფეთათჳს“. და ნაქორს ჰრქუა: „შენ უწყი, ბალავარ, სიჩხოებასა და შეებასა შინა მპოე და მაწვიე სჯული შენი აღებად, და სთქუ, ვითარმედ გაქუს სიმტკიცე მას შინა, და მე დაუტევე სირცხვილი მეფისა და წინა-აღუდეგ ბრძანებასა მისსა, და თავს ვიდევ იწროებით ცხოვრება შიშისა მისთჳს სატანჯველთასა, რომელ მიქადაგებდი, და აწ, ესერა შემოკრებილ არს სიმრავლე კერპთ მსახურთა წინა-აღმდგომთა, და არავინ არს მწე ჩემი მათ შორის, და გესმის სამართლის ყოფა მეფისა; ხოლო, უკეთუ საკთური რამე დამიგე და კიდე მყავ საშვებელთაგან, აწ უკუე იძლევი ამათ მიერ, ესე მტკიცედ იცოდე, მსწრაფლ შური ვიძიო ენისაგან და გულისაგან შენისა და კელითა ჩემითა აღმოგწოდნე იგინი¹²⁷ და მიუყარნე ძაღლთა, და ამას ამისთჳს ვჰყოფ, რამეთუ მოჰკიცხე ძე მეფისა; აწ ამას აღთქმასა დავსდებ წინაშე ლუთისა და ამის ყოვლისა კრებულისა“.

ხოლო ნაქორს, რაჟამს ესმა სიტყუა ესე, შეძრწუნდა და გულისკმაყო, რამეთუ შთავარდა მთხრებლსა მას, რომელ თხარა და თქუა: რამეთუ ვერას ღონისძიებით განერების, გარნა ქრისტეს აღსარებითა და შეელითა სჯულსა ბალავარისათა; ხოლო მეფისაგან ჰგონებდა შენდობასა შეთქმულებისა მისთჳს, რომელ პირველ დაედვა, და აღილო ნაქორ პირი და იწყო ძაგებად კერპთა მიმართ და ქებად

ქრისტესა და მყოფთა სჯულისა მისისათა, და წარემატებოდა სიტყუა მისი ესრეთ კეთილად, რომელ ვერცა ბალავარ მისა მისწუდებოდა სიტყვს-გებასა მას კერპთ მსახურთა მიმართ.

ხოლო იოდასაფ იხარებდა სულითა და გაბრწყინდა პირი მისი და ჰმადლობდა ღმერთსა, რომელმან განაძლიერა სჯული მისი პირთა წინა-აღმდგომთა მისთათა, და განაგრძვეს სიტყვს-გება მათ შორის, და აღიესო გულის წყრომითა მეფე ნაქორისთვის წარმატებისათვის სიტყუათა მისთასა და ვერას ამხილებდა მას სირცხვილისაგან, რამეთუ თქუა მეფემან გულსა თვსსა: „ესე ბოროტი მე მოვით მოვიხადე თავისა ჩემისათვს“. და თვთ იწყო მეფემან სიტყვს-გებად და ცილობად ნაქორისა.

ხოლო ნაქორ მიუგო სიტყუანი ძლიერნი, რომლითა არცხენდა მეფესაცა და არა შეშინდა ზარისაგან მეფისა, და დაღამდა და არავისკენ გამოჩნდა ძლევა, რამეთუ ნაქორ უკლებდა მეფესა სირცხვილითა.

ხოლო იოდასაფ ჰრქუა მეფესა: „არა სადით გამოჩნდა ძლევა, სიტყუაცა სამართალი, და მოძღვარი ჩემი დაუტევე ჩემთანა და შენი შენთანა“.

ხოლო მეფესა ენება ნაქორის შეგონება იღუმალ, რამეთუ არა წინა-აღუდგებოდის სიტყვს-გებასა მას, და ნაქორ ეგრეთვე დაუტევა მეფემან სათონსათვს ძისა თვისისა და ესვიდაცა ნაქორს მოკლებად სიტყვს-გებისათვს შეთქმულებისა მის მათისათვს.

ხოლო ძემან მეფისამან იღუმალ ჰრქუა ნაქორს: „უწყი მე შენი საქმე, რამეთუ ნაქორ ხარ შენ, ხოლო გიხაროდენ, რამეთუ დღეს კეთილად იღვაწე ღუთის მსახურებისათჳს, ხოლო მე ამისთჳს წარმოგიყუანე, რათა დაგიცვა ბოროტის ყოფისაგან მეფისა, რამეთუ მას დღესა ფრიად არცხვინე, და ბოროტი ჰნებაჲს შენი, და აწ ჩუენ არა შევიწყნარებთ შეწევნასა შენსა პირითა უნებელითა; ხოლო შენ უკეთუ გულისკმა გიყოფიეს საქმე შენი, ზეცით იყოს შეწევნა შენი, და, თუ არა, ვითა წინა-აღუდეგ სიმრავლესა ესოდენისა ერისასა? აწ მოვედ გულისკმის ყოფად წოდებასა ღუთისასა და სარწმუნოებასა მისსა, აღიღე ჯუარი და შეუდეგ ქრისტესა“.

ჰრქუა მას ნაქორ: „შემიწყნარებიეს, ძეო მეფისაო, რომელსა ესე მაწვევ და მრწამს ერთი ღმერთი და მიცნობიეს, რამეთუ ყოველი მის მიერ არს, და აწ მე შეუერდები ცოდვათა ჩემთათჳს, რამეთუ იგი თავადი მოწყალე არს და ელის მოქცევასა ცოდვილთასა; ხოლო შენ, ძეო მეფისაო, გიხაროდენ, უკეთუ დაადგრე ნებასა მისსა, და მე გზრახებ, რათა პატიესცე მამასა შენსა, და სიმარჯვით ჰყო ცხოვრება შენი მისთანა, ვიდრემდის გზა გცეს შენ ღმერთმან; ხოლო მე მრცხვენის პირისაგან მამისა შენისა, რამეთუ მოვეყუანე შემწედ მისდა; ხოლო მე წინა-აღუდეგ შეთქმულებისა თქუენისათჳს, რამეთუ ფრიად შემეშინდა შენგან, და აწ თანა მაც მე სილტოლვა პირისაგან მამისა შენისა; ხოლო შენ

განმიტყვე და წარვიდე უდაბნოსა და, უნდეს თუ უფალსა, კუალად მოვიდე შენდა ჟამთა თქუენ წინაშე. ხოლო მე მრწამს მამა ძე და სული წმიდა და აღვიარებ მას“.

და ნება სცა ძემან მეფისამან და დაუტევა მშვიდობა, და წარვიდა ნაქორ სარწმუნოებითა სავსე; ხოლო, ცნა რა მეფემან, სასოწარკუეთილ იქმნა ნაქორისაგანაცა და დააცადა ცილობა ძისა თვისისა, და იწყოა შეურაცხება კერპთა მიმართ და უპატიოა ყუნეს წინაშე მდგომელნი კერპთანი, და შემდგომად მოიწია ღღესასწაული კერპთა, და შეშინდეს კერპთმსახურნი იგი, ნუ უკუტ არა მოვიდეს მეფე ზორვად კერპთა.

მაშინ წარვიდეს თეღამისსა, რამეთუ იყო კერპთმსახური და იყოფებოდა უდაბნოსა, და ფრიადი სასოება აქუნდა მეფესა, და ყოველა ერსა მისი, რამეთუ ჰგონებდეს, ვითარმედ წვიმა და მზე მისითა ლოცვითა მოეცემის ქუეყანასა მათსა, და მოიყუანეს კაცი იგი წინაშე მეფისა, რათა შემწე ექმნეს მათ, და, ვითარცა შევიდოდა პალატად მეფისა, არა ემოსა რა, თვნიერ რომელ ფლასისა ნაძველი შემოედვა წელთა მისთა, და, ვითარცა იხილა მეფემან შემავალი მისდა, აღდგა და მიეგება წინა და მოწლედ მოიკითხა, და, ვითარცა სხდეს, ჰრქუა: „მეფე, ცხოვნი კერპთა მიერ, რამეთუ მესმა ფრიად დიდად იღვაწე კერპთათვის, და მეც გავიხარე, რამეთუ მოგეცა ძლევა“.

ხოლო მეფემან ჰრქუა: „ჩუენ ძლევა არასადით მოვიდეთ, და აწ შენ, რაც ძალგიც, შეგვეწიე“.

ჰრქუა თედმა: „პირველად ჯერ არს აღსრულება დღესასწაულისა კერპთასა¹²⁸ და მაშინლა შემოხვევა მტერთა, რამეთუ იგინი არიან შემწენი წყობასა შინა მტერთასა“.

და ჰრქუა მეფემან: „მგავს არს საქმე შენი და ჩემი¹²⁹, რომელსა ესეა ცოლი ქმნულ-კეთილი და ეშინოდა, ნუ უკუე ვერ მოთმინე იქმნას და შთავარდეს ჰაბუკისა მის სიძვასა, ამისთვის ამცნო და ჰრქუა ცოლსა თვსსა: „უკეთუ გწადდეს და ვერა წინა-აღუდგებოდი კორცსა¹³⁰ შენსა, მოუტეობდი¹³¹ თმათა თავისა შენისათა, ვიხილნე რა იგინი, მე ვყო ნება შენი, და შენ არა შთავარდე ცოდვასა“.

და დღესა ერთსა მოიწივნეს მტერნი და კმა უყო; ხოლო ჰაბუკი იგი შეეკაზმა, რათა განვიდეს ბრძოლად¹³²; ხოლო, იხილა რა ცოლმან მისმან მოკაზმულად, ეტრფიალა და მყის¹³³ გარდამოუტევნა თმანი, და, ვითარცა იხილა რა ჰაბუკმან მან სასწაული, რომელ ემცნო, მოიქცა და აღასრულა ნება ცოლისა მისისა; ხოლო, ვითარცა განვიდა, მღვეართა მტერნი იგი ეოტნეს და მოქცეულ იყუნეს; ხოლო ჰაბუკსა მას აყუედრებდეს გვანად გასლვასა; ხოლო მან ჰრქუა: „მე მტერი საკუთარი მეწყო, იგი განვდევნე, და მან დამახრწია¹³⁴.“

აწ, თედმა¹³⁵, რომელი მე ფრიად მელმის, იგი განმიკურნე, და მერმე, თუ ამით განმისვენო უშფოთველად, მაშინ აღვასრულოთ მსახურება კერპთა.

ჰრქუა თედმა: „არა რა უსარგებლეს არს და განმკუთვლო, ვითარ აღსრულება დღესასწაულთა ღმერთთასა¹³⁶.“

ჰრქუა მეფემა: „მე ესრეთ ვჰგონებ, ნუ იგი არს უჭეშმარიტეს, რომელსა ჩუენ წინა-აღუდგევით, ხოლო, თუ შენ გნებავს, მივედ და აღასრულე დღესასწაული; ხოლო მე ვეგო იქუსა ამას, ვიდრემდის გამომეცხადოს უმჯობესი“.

მაშინ გარისხნა თედმა და დაადგო კუერთხი იგი, რომელ აქუნდა კელთა მისთა, და მოიძარცვა ძონძი იგი, რომელი ეხვია წელთა მისთა, და შიშველი დადგა წინაშე მეფისა, და რისხვით ჰრქუა: „მე ადვილად დაუტეობ არგანსა ამას და ძონძსა და არა მეშინის გზისაგან მონაზონთასა, რამეთუ არა რომელი ცხოვრება უსაჰირველეს არს ცხოვრებასა ამას ჩემსა, რამეთუ არა რა მაქუს ქუეყანასა ამას შინა, გარნა მიწა, რომელსა ზედა ვძურები, და მხალი, რომლითი ვიზრდები“.

ხოლო მეფესა, ვითარცა ესმნეს სიტყუანი ესე, სასოწარკვეთილ იქმნა, და სცნა უძლოურება სჯულისა მათისა, ამზნო აღსარებად ლუთისა მხოლოსა; და ამას რა იგონებდა, გამოკდა სული მყრალი პირისაგან მისისა, და მოეკენნეს გემონი ამის სოფლისანი, და იძლია ჩვეულებისაგან და ჰრქუა თედამს: „რომლითა ჯერითა¹³⁷ ჯერ არს მოქცევა ძისა ჩემისა?“

ხოლო მან ჰრქუა: —მასმიეს მეფისა ვისთვსმე, რომელსა ესვა ძე, და ჰრქუეს მკურნალთა: „უკეთუ

უწინარეს ათისა წლისა იხილოს მზე ყრმამან ამან, მოაკლდეს ნათელი თვალთა““. ხოლო მეფემან მან გამოუთხარა¹³⁸ ქუაბი და დასვა ყრმა იგი მას შინა, და შემდგომად ათისა წლისა, ბრძანა გამოყუანება ყრმისა მის, და ბრძანა მეფემან დადგინებად წინაშე მისსა, რათა რომელი იხილოს, იკოდის¹³⁹, თუ რა არს. ხოლო ყრმა იკითხვიდა სახელსა თვთოეულისასა, და იხილნა დედანიცა, და აღეგზა სიყუარულითა, და იკითხა: „რა არიან ისი?“

ხოლო მათ ჰრქუეს: „ეშმაკნი არიან, რომელნი წარსწყმედენ კაცთა“.

ხოლო ყრმამან მან ჰრქუა: „არა რა ვიხილე უშვენიერეს და უსაწადელეს იმათ ეშმაკთა“.

აწ, მეფეო, შენცა იძიენ დედანი, რათა აზრზენდენ მას და იქცეოდის, რათა მათ თანა დაავიწყდებოს საუკუნო და შეესაკუთრების საწუთროსა.

ხოლო მეფესა ჰყუა ქალი ქმნულ-კეთილი, ასული მეფისა, ტყუედ წამოღებული, და სხვანიცა ქალნი მემგოსნე მგზანგენი, და მოუწოდა ყოველთა და ჰრქუა მათ: „ესე უწყოდეთ ჰეშმარიტად, რომელმანცა აღსძრათ ძე ჩემი გულისთქმად და მიიჰყუნოთ ნებასა კორცთასა, დიდნი ნიქნი მიგანიქნე და გყო ცოლად ძისა ჩემისა, და დედოფლობა მას მიგენიქოს“. და ბრძანა, რათა ყოველნი, რომელნი იყუნენ მსახურნი ყრმანი ძისა მისისანი, გარდაადგინეს და მათ წილ დაადგინეს დედანი იგი ქმნილ-კეთილნი; და, ვითარცა ესე ყუეს, ისწრაფდა თვთე-

ჰრქუა თედმა: „არა რა უსარგებლეს არს და განმკუეითელ, ვითარ აღსრულება დღესასწაულთა ღმერთთასა¹³⁶.“

ჰრქუა მეფემა: „მე ესრეთ ვჰგონებ, ნუ იგი არს უქეშმარიტეს, რომელსა ჩუენ წინა-აღუდევით, ხოლო, თუ შენ გნებავს, მივედ და აღასრულე დღესასწაული; ხოლო მე ვეგო იქუსა ამას, ვიდრემდის გამომეცხადოს უმჯობესი“.

მაშინ გარისხნა თედმა და დააგდო კუერთხი იგი, რომელ აქუნდა კელთა მისთა, და მოიძარცვა ძონძი იგი, რომელი ეხვია წელთა მისთა, და შიშველი დადგა წინაშე მეფისა, და რისხვით ჰრქუა: „მე აღვილად დაუტეობ არგანსა ამას და ძონძსა და არა მეშინის გზისაგან მონაზონთასა, რამეთუ არა რომელი ცხოვრება უსაჭირველეს არს ცხოვრებასა ამას ჩემსა, რამეთუ არა რა მაქუს ქუეყანასა ამას შინა, გარნა მიწა, რომელსა ზედა ვძურები, და მხალი, რომლითი ვიზრდები“.

ხოლო მეფესა, ვითარცა ესმნეს სიტყუანი ესე, სასოწარკვეთილ იქმნა, და სცნა უძლორება სჯულისა მათისა, ამხნო აღსარებად ლუთისა მხოლოსა; და ამას რა იგონებდა, გამოკდა სული მყრალი პირისაგან მისისა, და მოეკსენნეს გემონი ამის სოფლისანი, და იძლია ჩვეულებისაგან და ჰრქუა თედამს: „რომლითა ჯერთა¹³⁷ ჯერ არს მოქცევა ძისა ჩემისა?“

ხოლო მან ჰრქუა: —მასმის მეფისა ვისთვსმე, რომელსა ესვა ძე, და ჰრქუეს მკურნალთა: „უკეთუ

უწინარეს ათისა წლისა იხილოს მზე ყრმამან ამან, მოაკლდეს ნათელი თვალითა““. ხოლო მეფემან მან გამოუთხარა¹³⁸ ქუბი და დასვა ყრმა იგი მას შინა, და შემდგომად ათისა წლისა, ბრძანა გამოყუანება ყრმისა მის, და ბრძანა მეფემან დადგინებად წინაშე მისსა, რათა რომელი იხილოს, იცოდის¹³⁹, თუ რა არს. ხოლო ყრმა იკითხვიდა სახელსა თვთოეულისასა, და იხილნა დედანიცა, და აღეგზა სიყუარულითა, და იკითხა: „რა არიან ისი?“

ხოლო მათ ჰრქუეს: „ეშმაკნი არიან, რომელნი წარსწყმედენ კაცთა“.

ხოლო ყრმამან მან ჰრქუა: „არა რა ვიხილე უშვენიერეს და უსაწადელეს იმათ ეშმაკთა“.

აწ, მეფეო, შენცა იძიენ დედანი, რათა აზრზენდენ მას და იქცეოდის, რათა მათ თანა დაავიწყდების საუკუნო და შეესაკუთრების საწუთროსა.

ხოლო მეფესა ჰყუა ქალი ქმნულ-კეთილი, ასული მეფისა, ტყუედ წამოღებული, და სხვანიცა ქალნი მემგოსნე მჩანგენი, და მოუწოდა ყოველთა და ჰრქუა მათ: „ესე უწყოდეთ ჰეშმარიტად, რომელმანცა აღსძრათ ძე ჩემი გულისთქმად და მიიჰყუნოთ ნებასა კორცთასა, დიდნი ნიქნი მიგანიქნე და გყო ცოლად ძისა ჩემისა, და დედოფლობა მას მიგენიქოს“. და ბრძანა, რათა ყოველნი, რომელნი იყუნენ მსახურნი ყრმანი ძისა მისისანი, გარდაადგინეს და მათ წილ დაადგინეს დედანი იგი ქმნილ-კეთილნი; და, ვითარცა ესე ყუეს, ისწრაფდა თვთე-

ული ცთუნებად იოდასაფისსა და წინა უროკვიდეს, და სტეირითა და ჩანგებითა ქებასა შესახმიდეს¹⁰⁰.

ხოლო იგი, ოდეს აღიძრის გულისთქმად, აღანთის სანთელი და მიუპყრის თითი და, ეცხელის რა, უკმოიტაცის, და თქვს: „ჩი, იოდასაფ საწყალო¹⁰¹, უკეთუ ვერ დაუდგამ აწ ცეცხლსა შენსავე აღნთებულსა და კუალად დაშრეტადსა, და მას საუკუნესა ვითარ დაუდგნე ცეცხლსა დაუშრეტელსა, და ვითარ მოითმენ ბნელსა მას გარესკნელსა? აწ დასცხერ ბოროტისაგან და ცოდვისა“. და ესრე სახედ წინა-აღუდგებოდა გულის სიტყუათა; ხოლო ასული იგი მეფისა, ტყუედ მოღებული, ფრიად უყუარდა სიბრძნისა და გონიერებისა მისისათვის და ასწავებდის სჯულსა ქრისტესსა.

ხოლო მან ჰრქუა: „ძეო მეფისაო, გნებავს თუ ჩემი მოქცევა სჯულსა შენსა, მოვედ წელიწადსა ერთსა ნებასა ჩემსა“.

ხოლო მან ჰრქუა: „უკეთუ არღარა მივაწიო და მეწიოს სიკუდილი, მაშინ რალა იყოს ნუგეშინის ცემა ჩემი?“

ხოლო დედაკაცმან ჰრქუა: „ესე იყოს, რომე ღუთის მსახურ მყო, და ამისათვის სასყიდელი გაქუნდეს“.

ჰრქუა იოდასაფ: „ვეგრეთ არს, გარნა ვერ მოვიგო მადლი მოთმინებისა, ვითარცა დაითმინეს წმიდათა და დაშრიტნეს საკმელნი კორტონი, და კვალად მეშინის, ნუ უკუე მიმზიდოს ჩვეულებამან გუ-

ლის-თქმათამან სხვად საქმედ და მეუფლოს ვნება და შთამადღოს წარსაწყმედელსა, და ვიპოო მტერ ლუთისა ჩემისა, და მეგობარ ეშმაკთა“ და ჰრქუა დედა-კაცმან მან: „თანა მეყავ თვესა ერთსა, გინა ღამესა, ერთსა, და მე ვყო ყოველი ნება შენი; ხოლო შენ ესოდენმან მცირემან ვნებამან ვერა რა გაენოს შენ, რამეთუ მე შეეტომილსა მომაქცევ¹⁴².“

ხოლო იოდასაფ მიდრკა ნებასა ქალისასა მიზე-ზითა, რათა აცხოვნოს იგი, და შეაშობდეს გულის სიტყუანიცა, და, ვითარცა გულის სიტყუასა ამას შინა იყო, მიეძინა და ილოცავდა ლუთისა მიმართ, რათა აუწყოს უმჯობესი; და იხილნა ძილსა შინა საშვებელნი მრავალფერნი სამოთხისანი და ტაძარნი ოქრო ლესულნი, რომელ არა იყო მსგავსი მათი სოფელსა ამას შინა; და ეტყოდეს ანგელოზნი იგი, რომელი თანა ჰყუებოდეს: „ესე არს განსასვენებელი წმძდათა“; და კუალად წარიყუანეს ჯოჯოხეთს, და იხილნა საშინელნი სატანჯველნი მას შინა, და ჰრქუეს: „ესე არს მისაგებელი ცოდვილთა“. და, ვითარცა განიღვიძა, განიცადა გონებითა შეენიერებასა მას სამოთხისასა, და კუალად სიმწარესა ჯოჯოხეთისასა, და დაუკვრდა დიდებულება ლუთისა და აღიდებდა მოწყალებათა მისთა, რომელმან არა მისცა შთადებად მთხრებლსა ცოდვისასა, და განასხნა ყოველნი იგი დედანი პალატით თჳსით¹⁴³.

ხოლო, ცნა რა ესე მამამან, მივიდა მისა და ჰკითხვიდა, თუ რა იხილა; ხოლო მან უთხრა ყო-

ველი, რომელი ეხილვა, და ცრემლით ვევედრებოდა, რათა განუტეოს უდაბნოსა.

ხოლო მეფესა, ესმნეს რა სიტყუანი ესე, აღივსო გულისწყრომითა და ურვითა და თქუა: „არღრა მოწვენად არს უდიდესი ბოროტი ჩემ ზედა, რამეთუ უკეთუმცა დიდი ვინმე მეფე, გინა მტერი მიმიღებდა ძესა ჩემსა, არამცა თავს ვიდევ მიშვებად თვნიერ ძიკუდილისა და აწ მეშინის, ნუთუ გაველერდეს ყრმა ესე და იწყოს მიმოსლვად მძოვართა თანა, და ნუ უკუე მოკლას ვინმე მტერთა ჩემთაგანმან შვენიერი ესე ნაყოფი მუცლისა ჩემისა, და ამას თანა მოსაცხრომელ მტერთა ვიქმნე, და ვინმე იყოს მაშინ ნუგეშინის მცეს მე საქმისა ამისათვის, რომლითა შეწუხებულვარ და მეღმის ფრიალ“.

მაშინ ჰრქუეს წარჩინებულთა მისთა: „არა ჯერ არს, მეფეო, ესე ვითარისა ნაყოფისა განშვება სამეფოსაგან შენისა, უკეთუ მისცე ზოგადი სამეფოსა შენისა, გვეშინის, ნუ უკუე იქმნეს განხეთქილება სამეფოსა შენისა“; და განაგრძვეს სიტყუა ამის ჯერისათვის და გამოარჩიეს ესე მეფემან და ყოველთა ერისთავთა, რათა მისცეს ნახევარი სამეფოსა მისისა იოდასაფს და ჰრქუეს მეფესა: „უკეთუ კელი მიჰყოს საქმესა სოფლისათა, მიიზიდავს გულისთქმაცა“; ხოლო იოდასაფ ინება მეფობა ღონისძიებით, რათა შეუძლოს განცხოველებად სჯულისა, რომელი მოეკუდინა მამასა მისსა, და ჰრქუა მეფემან იოდასაფს: „შვილო ჩემო, არა ესე იყო სასოება ჩემი შენდა

მიმართ; ხოლო შენ დაქსენ იგი და განაცხადე წინა-აღდგომა ჩემი; ხოლო მე მომდრეკს შენდა საშვებელი შვილიარობისა, და შენ არა გელომის ჩემთვის, ვითარცა მე შენთვის და ვიცი, რამეთუ ნებსით შევამთხვე აუგი თავსა ჩემსა¹⁴⁴, აჰა ესე რა აღვასრულებ ნებასა შენსა, რამეთუ სიყუარული შვილობისა მეფობს ყოველთა ზედა მშობელთასა, რამეთუ ემორჩილებიან ნებასა შვილთასა, და აწ ესე რა დაგადგინებ მეფედ ნახევარსა ზედა სამეფოსა ჩემისა¹⁴⁵, და თვთ განაგებდ, ვითარცა გნებავს, რათა არა იყოს ჩემ შორის სიხარული მტერთა ჩემთა, და არცა მე სრულიად უნაყოფო შენგან, და მომატყუას სიკუდილი მოწყუედამან შენმან პირველ მოწვევამდე სიკუდილისა ჩემ ზედა¹⁴⁶; ხოლო, უკეთუ დაიშვენო სამეფო შენი, არა სრულიად კუებულ იქმნას სული ჩემი შენგან, და მშვიდობა იყავნ შენთანა“.

ჰრქუა იოდასაფ: „სიტყუანი შენნი გულის კმა ვჰყუნე, მეფეო, ხოლო ღმერთთან დაამტკიცენ სულითა მშვიდობისათა და მიგიძღვანო უმჯობესსა, ხოლო მე არა სადა გული მითქუამს დიდებასა სოფლისასა, და უმჯობეს მიჩნს, უკეთუ განმიტეო, და უკეთუ შენ მწუხარე იქმნები განშორებისათვს ჩემისა, შენ არავე ურჩ გექმნა ბრძანებასა, რომლითა არა წარწყმდეს სული ჩემი; ხოლო მე ამისთვისცა მწუხარე ვარ, რომელ წინა-აღლდეგ ბრძანებასა შენსა, და არა თუ ურჩება შენი მენება, არამედ გარნა ვხედვედი წარსაწყმედელსა სულისა ჩემისასა, აწ მივითუა-

ლავ ბრძანებასა შენსა, არა თუ სიყუარულისათვის მეფობისა, არამედ მორჩილებისათვის შენისა მივიღებ ბრძანებასა შენსა“.

ხოლო მეფესა, ესმენს რა სიტყუანი ესე ძისა მისისაგან, განიხარა ფრიად, და ბრძანა ქადაგი განვლინებად, და მოუწოდა ყოველთა ერისთავთა თვსთა; და, ვითარცა შემოკრბეს, ბრძანა დადგმად საყდარი ძისა მისისათვისცა, და იწყო სიტყუად ერისა მიმართ და ჰრქუა: „ჩუენ ყოველნი ვიყუნეთ წესსა ზედა ჩუენსა და სჯულსა, ხოლო რომელსა ზედა ვდგათ და გამოგვრჩევიეს, რამეთუ ძესა ამას ჩემსა სწადის, რათა იყოს წესსა მას ზედა სჯულსა მამათ ჩუენთასა, და ნუ თუ მეგუარმანცა მიიზიდა“⁶, და ყოველთა იცით საქმე ყრმისა ამის, ვითარ წინააღლედგა ბრძანებასა ჩუენსა და ვერცაღა მაქუს პასუხი, რამეთუ ჩუენცა წინააღმდგომ ვართ სჯულსა მამათ ჩუენთასა, და აწ მიბრძანებოც, რათა მივსცნე ნახევარი მეფობისა ჩუენისა და საგანძურნი და უფლებდეს, რომელსაცა სჯულსა ზედა ენებოს“.

ხოლო ყოველთა აქვს გამორჩევა მეფისა და მისცეს მორჩილება ბრძანებასა მისსა და აღიღეს განზრახვა მისი, და განიყარა კრება.

იოდასაფ წარვიდა პალატად თვსად შესხმითა და ქებითა და პატივითა დიდითა; ხოლო იყუნეს ვინმე ქრისტიანეთაგანნი, რომელნი იღუმალ ჰფარვიდეს სარწმუნოებასა, და ყოველნი მოვიდეს, და თაყვანისცემდეს, და ულოცვიდეს ძღვევასა, და აუწყეს სარწმუნოება, და განემზადნეს განსლვად მის თანა

სამეფოსა მისსა, და, ვითარცა წარვიდოდა იოდასაჲ სამეფესო თვისსა, მივიდა წინაშე მამისა მისისა დატეობად მშვიდობისა, და, რათა განუტევენეს ყოველნი, რომელნი შეეწყუდინეს საპყრობილესა; ხოლო იგი მორჩილ ექმნა და ბრძანა განტევება ყოველთა პყრობილთა; ხოლო მეფემან მოილო გვრგვნი სამეფო და დაადგა თავსა მისსა და მისცნა საფასენი დიდძალნი და მიულოცა ძლევასა; და წარავლინა სამეფოდ მისდა, რომელი განეჩინა, და, ვითარცა მიიწია, მრავალნი საფასენი განეყუნა გლახაკთა და ულონთა, და მერმე იწყო ერისა მიმართ და ჰრქუა: „არავის უკმს სიმართლით სლვა, ვითარ მეფესა, რამეთუ ჯერ არს სიმშვიდით და მოწყალებით მწყსა სამეფოსა თვისსა, ხოლო, თუ ენებოს ღმერთსა, მეცა ვიპყრა სამეფო ესე მსჯავრითა სიმართლისათა“. ხოლო ჭურჭელი ოქროსა და ვეცხლისა, რომელი მოსცა მამამან მისმან სამსახურებელად, ბრძანა განსყიდად მათ ყოველთა უცხოსა ქუეყანასა და განყოფა გლახაკთა ზედა ქუეყანისა მისისათა, და უბრძანა ერისთავთა მისთა, რათა უსჯიდენ ქურივთა და ობოლთა, და ყონ სამართალი ყოველთა მიმართ; ხოლო აღმართნა და აღაშენნა ეკლესიანი მოოკრებულნი და დაადგინნა მას შინა მღუდელნი და დიაკონნი, უჩინნა მათ წინამძღურად ეფისკაპოზნი, და ღონიერ იქმნენს ყოველნი გლახაკნი, და არღარავინ იპოებოდა ქუეყანასა შინა მისსა გლახაკი, რომელმანცა ითხოვა ქუელის საქმარი; და მივიდოდიან კერპთ-

მსახურნი და ნათელს იღებდიან, და განმრავლდა კეთილი და ქრისტიანობა ქუეყანასა შინა იოდასაფისასა, და ყოველნი ერთბამად აღიდებდეს ღმერთსა, მომცემელსა ყოველთა კეთილთასა, და იხარებდეს ყოველნი.

ხოლო, ვითარცა იხილა მამამან მისმან მოკლება სამეფოსა თვისისა და განმდიდრება¹⁴⁷ სამეფოსა ძისა მისისა, შეუძნდა ფრიად, და იყო ურვასა შინა დიდსა; ხოლო განისმა¹⁴⁸ ჰამბავი მისი ყოველთა ქუეყანასა, და ყოველით კერძო შემოკრება სიმრავლე მორწმუნეთა, და ბრძანა ყოველთა მღუღელთა, რათა არავის ჰქონდეს მათ ზედა უფლება თვნიერ ღუთისა, და დაიმჭირნა ყოველნი პატრისა ზედა დიდსა ფრიად, და ყოველნი ეკლესიანი პატრისა ზედან იპყრნა ღუთისასა. ხოლო ჟამსა შინა ერთსა წარავლინა აბენეს მეფემან წინაშე ძისა მისისა კაცნი კერპთ-მსახურნი, რათა ცნან საქმე და ქცევა ძისა მისისა; და, ვითარცა მიიწინეს პალატად, მიეგება წინა, ვითარცა ძმათა საყუარელთა და დიდითა პატრივითა მოიკითხნა იგინი მოწოდედ, და ისტუმრნა, და ნიქნი დიდნი წინა უყუნა, და აწუევდა ღუთის მსახურებასა ზედა.

ხოლო მათ ჰრქუეს: „ძეო მეფისაო, ვითარ იყოს ბჭობა შენი ჩუენ ზედა საქმეთათვს პირველთა, რომელნი ვქმნენით ბრძანებითა მამისა შენისათა, და რამეთუ სისხლნი მრავალნი დავსთხინით“.

ჰრქუა იოდასაფ: „ვითარცა განაგდოთ სჯუ-

ლი თქუენი, მისთვისავე განაგდო იქვი, რომელი გაქუს მაგის ჯერისათჳს, და, ვითარცა შეხვიდეთ სჯულსა ლუთისასა, შეხვიდეთ მშვიდობასაცა და სიხარულსა საუკუნესა, რამეთუ ღმერთი ჩუენი მშვიდობისა და სიყუარულისა არს, და არა არს შურისგება მის თანა, რამეთუ ტკბილ და კაცთ მოყუარე და მოწყალე არს, არამედ არა ნებაჲს სიკუდილი ცოდვილთა, არამედ მოქცევა და სინანული“.

და მიიქცნეს კაცნი იგი წინაშე მეფისა, აუწყეს ყოველი, რომელი ესმა და იხილეს; ხოლო მეფემან და ყოველმან ერმან განიზრახეს, რათა შეუდგენ სჯულსა იოდასაფისსა და შეიწყნარონ წესი მისი, და მისწერეს წიგნი ამის პირისათჳს¹¹⁹, და, ვითარცა მიიწია მოციქული და წარიკითხა, განიხარა ფრიად და დიდითა პიტვიითა შეიწყნარნა მოციქულნი, და წარგზავნა, და მისცნა დიდნი ნიქნი¹²⁰, და მიუწერა მამასა თჳსსა ესრეთ:

„დიდსა და მორწმუნეს და კეთილად მოსრულსა მორჩილებად ლუთისა, მეფეო, მე მონა და გლახაკი იოდასაფ უფლისა მიერ მოგიკითხავ!

არამედ¹²¹ ვმადლობ ღმერთსა ჩუენსა, რომელმან არა კუებულ მყო მე საწადელსა ჩემსა და ღირს მყო მე ხილვად ჰეშმარტისა მეფობისა შენისა, რამეთუ აწლა იქმენ მეფე, ხოლო პირველ ამისსა მონა იყავ ეშმაკთა, ზი მამაო საყუარელო, აწ დიდ არიან მადლნი და ნიქნი შენნი ჩემზედა და გარდარეულ კეთილის-ყოფანი, არამედ უფროს და უდიდეს აწ

ახარე სულსა ჩემსა, რამეთუ ყოველი იგი, რომელი მომეც მე, არა რა იყო წინაშე თვალთა ჩემთა, რამეთუ იწვებოდა გული ჩემი წარწყმედისათვის სული-სა შენისა; ხოლო აწ აღსარებითა შენითა ღუთისა მიმართ განათლდა სული და გონება ჩემი, რამეთუ აწ ვიქმენ ძე მორწმუნისა მეფისა, და კურთხეულ არს ღმერთი ჩუენი, რომელმან განანათლნა თვალნი სულისა შენისანი! გევედრები, რათა დაარღვიენე ტაძარნი კერპთანი და დასწუნე ყოველნი კერპნი, და დაწვითა მათითა დაეგო ღმერთსა, ვითარცა იგი პირველ დაწვითა კაცთა ღუთის მსახურთათა განა-რისხე ღმერთი; ხოლო რაჟამს ესე ჰყო, მაშინ და-ჰკსენ კედელი¹² იგი და ზღუდე მტერობისა, და ქეშ-მარიტი ნუგეშინისცემა მოიღო ღუთისაგან, და ღმერ-თი მშვიდობისა იყავნ თქუენთანან უკუნისამდე, ამინ⁴.

და, ვითარცა მიიწია წიგნი იგი, აღდგა მეფე იგი და ყოველი ერი მისთანა, და დაარღვიენეს ყო-ველნი საკერპონი და დასწუნეს ცეცხლითა. და წარ-ვიდა მეფე და ყოველი ერი მისთანა სამეფოდ ძისა მისისა. ხოლო იოდასაფს, ვითარცა ესმა მისლვა მა-თი, მიეგება წინა სიხარულითა დიდითა, და დავარ-და წინაშე მამისა თვისისა და მოიკითხნეს ურთიერთ-არს და წარვიდეს პალატად, და ყუეს სერობა დი-დი; ხოლო იოდასაფ მიუძღუნა ნიქნი დიდნი მეფე-სა და ერისთავთა მისთა, და ყოველსა ერსა; ხოლო შემდგომად სამისა დღისა უბრძანა მღუდელთა და

მლუდელთ - მოძღუართა, რათა ნათელსცენ მეფესა აბენესს და ყოველთა ერთა, და ერისთავთა. და წარსლვასვე სამეფოდ მათდა წარიტანნა თანა ეფისკოპოზნი, მლუდელნი და დიაკონნი.

ხოლო აბენეს მეფემან უბრძანა ყოველსა სამეფოსა მისსა აღშენება ეკკლესიისა, და ყოველმან ერმან ნათელილო, და იყო დიდი დაწყნარება და მშვიდობა სამეფოსა მათსა, და ყოველნი აღიდებდეს ღმერთსა, რომლისა არს დიდება.

ხოლო შემდგომად მცირედსა ჟამსა დასნეულდა მეფე აბენეს და მოუწოდა ძესა თვსსა და მიათვალა ყოველი სამეფო კელთა მისთა, და ლოცვიდა და მადლობასა აღუარებდა, რომელ ღირს ყო ნათელსა ქრისტეს ღუთისასა და ეტყოდა: „შვილო საყუარელო და სასურველო, მე ესერა განსვლად ვარ ამიერ სოფლითა და ფრიად მელმის და მწუხარე ვარ“.

და იოდასაჲ ჰრქუა: „ნუ მწუხარე ხარ, მამაო საყუარელო, ვინათგან იცან ქრისტე მეუფე და აღიბეჭდე ნათლითა მის მიერითა, და აწ სიხარული ჯერარს, რამეთუ წარხვალ შენ წინაშე ღუთისა განსასვენებელთა საუკუნეთა“.

მიუგო აბენეს: „ნუ მამბრალობ, შვილო, მწუხებასა, რამეთუ ბუნებით თანა აც ყოველსა სულსა მწუხარება განშორებისათვის კორცთასა და დატყვევისათვის ჰაერისა და ნათლისა¹⁵³, წარსლვისათვის უცხოებად, სადა იგი არა ვიცი, თუ ვითარსა იწროვებას

მივალთ, და ამისათვისცა მეშინის, რამეთუ ფრიად გან-
ვარისხე ღმერთი დამბადებელი ჩემი, რამეთუ მრავალნი წმიდათაგანნი მოვსრენ, რომელნი აწ ჩემზე-
და შურსა იგებენ და რამეთუ ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა ჩემისათა ვგმობდი ჰემმარიტსა ღმერთ-
სა, და ვაქებდი და ვადიდებდი კერპთა, და არა რა მაქუს წინაშე მისსა კეთილი ლუთისა, და რამეთუ შემოკლდა ჟამიცა სინანულისა ჩემისა“.

მიუგო იოდასაჲ და ჰრქუა: „ნუ ზრუნავ, მე-
ფეო, არამედ გიხაროდენ, რამეთუ მიხვალ მეუფისა სახიერისა და მრავალ მოწყალისა, რომელმან მე-
ათერთმეტისა“¹¹⁴ ჟამისათაცა სწორად მისცა სასყიდელი პირველისა თანა, რამეთუ არა არს ნაკლულევენება მოწყალეებათა ლუთისათა და არცა კაცთაებრ სჯის თავადი იგი, რამეთუ მოწყალეებანი იგი დასძლევენ სოფლისა ამის საესესა ცოდვითა, და მერმე არა სწორ არს ნათელი ესე ამის სოფლისა, და ჰაერნი ნათელსა მას, და ჰაერსა დიდებისა მისისასა, რომელსა ღირს იქმნებიან მორწმუნენი, და რამეთუ ვერავის კელ-
ეწიფების სამოსელი უბრწუნელი“¹¹⁵, ვიდრე არა შევარდეს ხრწნილებასა კორცთასა, და უწყოდე, რამეთუ მკირედი სინანული დასძლევს მრავალთა ცოდვათა, რამეთუ განაზავებს ღმერთი მოწყალეებათა მოშიშთა მისთა ზედა“.

მაშინ გულს მოდგინე იქმნა მეფე და ნუგეშინისეცა სიტყუათა მათ ზედა, და ელხინა სულსა მისსა ურვისა მისგან, და თქუა: „მიგაგენ ღმერთმან, შვი-

ლო, უმეტესი მისაგებელი კეთილი მისთა უმეტეს სასოებისა შენისა, რამეთუ წარწყმედილ ვიყავ, მომიპოვე, და ტყუე ვიყავ, და დამიკსენ, და რამეთუ მტერი ვიყავ, და დამაგე ღმერთსა. აწ გამცნებ, რათა კეთილად ხვიდლოწ წინაშე ლუთისა და სათნოდ მისდა აღასრულნე დღენი შენნი, და ნუმცა დაგახრწევს დიდება მეფობისა სიყუარულისაგან ლუთისა; და რამეთუ ყოველნი ესე აჩრდილ და წარმავალ არს, აწ სადა არს საშინელი იგი ზარი მეფობისა ჩემისა, სიმრავლე ერისა და სიმკნე ახოვანთა მათ მკედართა ჩემთა, ანუ აურაცხელნი საფასენი ჩემნი, რომელ შევიკრიბენ, რათამცა მოვიდეს და მიკსნეს წარმყუანებელთა ჩემთაგან; აწ, შვილო ჩემო, მეცა გამცნებ, ვითარცა შენ მე მამცნებდი და გამხილებ, ვითარცა შენ მე მამხილებდი, რათა შეურაცხყო სოფელი და ყოველი, რა არს სოფელსა შინა, და ღმერთი ოდენ მოიპოვე და ლოცვათა შინა შენთა კსენებულ მყავ, შვილო ჩემო!“ და, ვითარცა ამას იტყუადა, იხილნა ანგელოზნი ნათლით შემოსილნი და დაიწერა ჯუარი და განუტევა სული.

ხოლო იოდასაფ, ძემან მეფისამან, დაფლა გვამი მისი ვითარცა კაცთა ლიტონთა, და აღიპყრნა კელნი თჳსნი ზეცად, აღიხილნა თვალნი და თქუა: „გმადლობ, შენ უფალო, ღმერთო ჩემო, მეფეო დიდებისაო, რომელმან მოაქციე მონა ესე შენი შეტომილი და არა წარწყმედიე სატანჯველთა შინა ჯოჯოხეთისათა, და ღირსყავ ნათელსა პირისა შენისასა,

შეივედრე, უფალო, და შეიტკბე ესეცა, ვითარცა უძღვები იგი შეილი და დააწესე სული ამისი მართალთა და წმიდათა თანა, და ნუ მოიკსენებ ბრალთა მათ, რომელი შეამთხვიენა წმიდათა შენთა, რამეთუ მოწყალე ხარ და ყოველთავე ძალგიც“.

და ორმოც დღე დგა საფლავსა მას ზედა და ესე ვითარსა შესწირვიდა ცრემლით ღუთისა მიმართ; ხოლო შემდგომად ამისა მოუწოდა ყოველთა მღუდელთმოდღუართა, მღუდელთა და დიაკონთა, და ფრიადნი საფასენი განუყუნა, და ამცნო მსხვერპლისა შეწირვა და ლოცვა აბენეს მეფისათჳს, და ეგრეთვე განუყუნა გლახაკთა, ქურიეთა და ობოლთა, და დაჯდა საყდართა ზედა თჳსთა, და უბრძანა დიდებულთაცა მისთა დასხდომა და ჰრქუა: „აჰა ესე რა შეისვენა აბენეს მეფემან, მამამან ჩემმან, ვითარცა ერთმან გლახაკთაგანმან, და ვერვის კელეწიფა შეწვენად და კსნად მისდა კელთაგან სიკუდილისათა, და დღე ესე ჩუენ ყოველთაცა ზედა მოწვენად არს, და თქუენ უწყით, თუ რა იყო წადიერება ჩემი, არამედ ვერ წინა აღუდევ მამასა ჩემსა, და აწ არლარა მაქუს მიზეზი წინაშე ღუთისა აღთქმისა მის ჩემისა, რათა შევეყო რიცხუთა მონაზონთასა, და თავს ვიდვა ცხოვრება მათი გულსმოდგინედ; ხოლო თქუენ გამოირჩიეთ თავისა თქუენისათჳს მეფე, რომელი გიძლოდეს ნებასა ღუთისასა, და აჰა ესე რა ძალითა ქრისტესითა არაინ არს მტერი და წინა-აღმდგომი, და მშვიდობით დაწყნარებულ არს მეფობა ჩუენი“.

ხოლო მათ ესმნეს რა სიტყუანი ესე, აღდგეს და ყოველთა ერთითა კმითა თქუს: „ნუ იყოფინ, მეფეო, და არა იქმნეს ეგე, ვიდრე არა ყოველნი მოვსწყდეთ“. და ამას ზედა განძლიერდებოდეს კმანი მათნი, ვიდრემდის შფოთიცა აღდგებოდა; ხოლო იოდასაჲ, ვითარცა იხილა, რამეთუ არა ნებას-სცემენ, იზრახა ფარულად, მოუწოდა ბარაქიას, რომელი პირველ ვახსენეთ, რომელი იგი შემწედ იყო ნაქორისსა მას ღღესა, ოდეს მეფე სიტყუას უგებდა, და იყო იგი ნათესავი იოდასაჲსა, და რქუა: „ნათესავი ღღესა ქირისასა უნდა კაცსა, და აწ მიიღე კელით-წერილი ერისა მიმართ და მთავართა ჩემთა მეფობისათჳს შენისა, და მე მნებაეს, რათა განვიდე ძმათა თანა და მათ თანა ვმონებდე ქრისტესა“.

მიუგო ბარაქია: „სამართლად არა საჯე, მეფე, რამეთუ წერილ არს:— შეიყაურო მოყუასი შენი, ვითარცა თავი თჳსი. ხოლო შენ აღირჩევ უმჯობესსა და ჩემი გნებაეს წარწყმედა; ხოლო, თუ უმჯობეს არს დატევება საწუთოსა და ძიება საუკუნოსა, გვალე და წარვიდეთ ორნივე“.

ხოლო ბარაქიასაგან რა ესმნეს სიტყუანი ესე, ემხილა სამართალი და არღარა მიუგო.

ხოლო ღამესა ერთსა დაწერა წიგნი ესრეთ კელით წერილი ერისთავთა მიმართ და ერისა, ვითარმედ ბარაქიასი ჯერ არს მეფობა, და დაუტევა საგებელსა ზედა თჳსსა¹³⁶, და აღდგა, და მოიბლარდნა

წელთა ძაძა იგი, რომელ მიეღო ბალავარისაგან, და გამოვიდა ფარულად.

ხოლო აგრძნა ბარაქია და აუწყა სხვათა მთავართა; ხოლო მათ მსწრაფლ დევნა უყუეს და შეიპყრეს და მოიყუანეს და ჰრქუეს: „უკეთუ დაუტეო ესოდენი სიმრავლე უწინამძღროდ, და ანუ აღდგენ ბრძოლანი და შფოთნი, ანუ კუალად მოიქცენ კერპთა მიმართ, არა შენგან იზღვიოსა ესოდენი სული, რომელ არს სამეფოსა ამას შინა შენსა?“

ხოლო მან ჰრქუა: „პირი იგი უტყუარი ამას ბრძანებს:—რა სარგებელ არს უკეთუ სოფელი ყოველი შეიძინოს კაცმან და სული თვისი წარიწყმოდოს, გინა იზღვიოს—აწ უწყოდეთ, მე უმჯველად წარვალ სათნოთა თანა ლუთისათა, ხოლო თქუენ იძიეთ თავისა თქუენისად მეფე“.

მაშინ ბარაქიას კელნი დაასხნეს, რათა ყონ იგი მეფედ; ხოლო მან იწყო ტირილად და არა უნდა ესე ყოფად, არამედ ვერლარა შემძლებელ იყო წინააღდგომად ერისა და უფროსლა იოდასაფისსა; ხოლო იოდასაფ მოიღო ბეჭედი და შეაცვა კელსა ბარაქიასსა, და გვრგვნი თავსა დაადგა, და მიულოცა მეფობა, და აღიპყრნა კელნი და თქუა: „კურთხეულ ხარ შენ, უფალო, რომელმან მიკსენ უღირსი მონა შენი, და მომიყუანე გულისკმის ყოფად ცნობასა შენსა, და არა კუებულ ჰყავ სული ჩემი მოქცევისათვის მაშისა ჩემისა, და აწ აჩუენე კაცთ მოყუარება შენი, და შეეწიე ბარაქიას, ძმასა ამას ჩემსა, რათა

ღირსად და სათნოდ შენდა ვილოდეს წინაშე შენსა და ყოველსა ერსა“.

და ვითარცა ესე ვითარი ვედრება განამრავლა ლუთისა მიმართ და მერმე აღიხუნა კელნი თჳსნი ბექთავან ბარაქიასთა, მერმე მიექცა ბარაქიას და ჰრქუა: „გამცნებ შენ და აღთქმასა მიგცემ წინაშე ლუთისა და ყოველისა ერისა, ნუმცა ბრალეულ ვარ საქმითა შენითა, და რამეთუ უწინარეს ჩემსა იცან ღმერთი და მოაწებდი მას სულითა უსიტყუელითა, აწ უფროს ჩემსა იღვაწე და აჩუენე ლუთისა სათნოება შენი; ნუ ვისთჳს ძვირსა იკსენებ, ნუცა წარიტყუენი გონებითა სილაღითა საყდრისა შენისათა; ნუ ვის ესავ შემწედ შენდა თჳნიერ ლუთისა; ნუ მიიღებ ძღვენსა უსამართლოსა, ნუცა განიხარებ ჰირსა მტერისასა; ნუ განცვიფრდების გონება შენი მრისხანე ბისათჳს; ნუ ვის მიხედავ თვალითა მრისხანითა; ნუ ვის მიაგებ ბოროტსა თავისა შენისათჳს, გარნა მხოლოდ ლუთისათჳს; ნუ ცარიელსა მიაქცევთ გლახაკსა. ამას გამცნებ და, უკეთუ თანა წაჰრკდე, ღმერთი იყავნ მიმკდელი შენი, და რომელი¹⁵⁷ იგი არს დასაბამი და დასასრული ყოველისა საქმისა, და იყავნ ყოველთა კაცთათჳს ეგრეთ, ვითარცა შენ გნებაჳს ყოფა მათი შენთჳს, რამეთუ იგი არს მეგობარი კეთილ, რომელი არა ჰქიჳმან¹⁵⁸ მოიგოს, არამედ გამოცდილებამან; ხოლო სიყუარულსა არა აქუს საზღვარი, რამეთუ თვალსა უკმს თვალი, ხოლო იგი ყოველსა ხედაჳს, და თავსა თჳსსა ვერ ხედაჳს; ხოლო

უკეთეს სული უკეთური მოიწიოს შენზედა და გავწვედეს, არქუ, ვითარმედ ესე ყოველთა უცნია. ხოლო იგი სირცხვილელული უკუნ იქცეს; ხოლო, უკეთეს სცთე, მოუწოდე კაცსა მეცნიერს და მან განჰკურნოს ცთომილება შენი“.

და ვითარცა დაასრულნა სიტყუა სწავლისა, აღდგა და კუალად მოიბლარდნა სამოსელი იგი მიცემული ბალავარისგან, და მსწრაფლ წარვიდა უდაბნოსა, ხოლო ყოველთა, რომელთა ესმა ჰამბავი მისი, განჰკვირდეს მას ზედა, და ყოველნი ცრემლით აღიდებდეს ღმერთსა.

ხოლო ღმერთმან ამითცა გამოსცადა გონება მისი, რამეთუ შემდგომად ორისალა წლისა უჩუენა ერთსა მათთაგანსა მოძღვარი ბალავარ, და, ვითარცა ნახეს, მოეხზვნეს ქედთა ურთიერთას, შეიტკბნეს და ტიროდეს, და ამბორს უყოფდეს, და, ვითარცა დასხდეს, ყოველივე ყოფილი წარმოუთხრა იოდასაფ; ხოლო იგი მადლობდა ღმერთსა, რომელმან ნაყოფიერ ჰყო თესლი, რომელ დაეთესა აგარაკსა კეთილსა.

ხოლო ბალავარ აუწყა კორცთაგან განსლვა თვისი; ხოლო იოდასაფ იწყა კუალად ტირილად და ეტყოდა: „ნუ დამიტეობ, მამაო სულიერო, შვილსა ამას შეცთომილსა“.

ხოლო იგი ეტყოდა: „ნუ შესძრწუნდები, შეილო ჩემო, რამეთუ ვევედრები უფალსა, რათა აღრე მოგიყუანოს ადგილსა მას განსასვენებელსა, რომელ

შენ იხილე“. და ამას სიტყუასვე თანა გაბრწყინდა პირი მისი და შეისვენა.

ხოლო იოდასათუ გვამი წმიდისა მის მამისა ჩუენისა ბალავრისი დადვა კურელსა მას შინა, რომელსა იყოფებოდა, და შევარდა დიდსა მწუხარებასა შინა, და, მცირე რა მიეძინა, იხილა ძილსა შინა კაცნი ვინმე ნათლისანი, და აქუნდა მათ გვრგვინები შემკული ანთრაკითა და თვალითა და ეტყოდეს: „ესე გვრგვინი მათთვის არს, რომელ სწავლითა შენითა წარუდგინენ ღმერთსა“. და სხუანი აქუნდეს ბრწყინვალენი ორნი და ჰრქუა მას: „ესე ერთი შენი არს ღვაწლთა მათთვის, რომელ თავს იხსენ, და ერთი მამისა შენისა არს, რამეთუ მოიქცა ღუთისა“.

მიუგო იოდასათუ: „და რა სწორება არს, რომელმან მცირედ შეინანოს, მოღვაწისა თანა?“

მაშინ გამოუჩნდა ბალავარ და ჰრქუა: „მოიკსენე, ძეო მეფისაო, ოდეს იგი გეტყოდე, ვითარმედ, ოდეს განმსდიდრდე, არა გინდეს მიცემად მოყუასისა, და აწ გშურს მამისათვისცა შენისა“.

და განიღვიძა იოდასათუ, და განბრწყინდა¹⁵⁸, და მტკიცე იქმნა სულითა; ხოლო შემდგომად მცირედთა ჟამთა შეისვენა იოდასათუცა. და იყო მახლობელად მათსა კაცი ერთი მძოვართავანი, მოვიდა და დადვა გვამი იგი ბალავარის თანა და წარვიდა წინაშე ბარაქია მეფისა, და მიუთხრა საქმე იგი; ხოლო იგი წარვიდა ერთთა, ეფისკოპოზითა და მღუღლითა და წარმოიხუნა წმინდანი ნაწილნი იოდასათუ და ბა-

ლავარისნი, და დაკრძალნა ლესკუმასა შინა ოქროსასა, და დიდითა პატიოსნებითა შეამკუნა, მას ზედა აღაშენა ეკლესია სახელსა ზედა მამისა, ძისა და სულისა წმიდისასა, რომლისა არს დიდება უკუნითი უკუნისამდე.

და რომელნიცა სარწმუნოებით მივლენ, ვიდრე დღეინდელად დღედმდე ყოველთაგან სენთა განიკურნებიან, და ჩუენცა ვევედრნეთ ღმერთსა, რათა ლოცვითა მათითა ვიკსნეთ საუკუნეთა სატანჯველთაგან და ვადიდებდეთ ღმერთსა, რომლისა არს დიდება, პატივი და თაყუანისცემა აწ და მარადის უკუნითი უკუნისამდენ, ამინ¹⁶⁰.
